VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 54 Vol LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, toukok. 9 p. — Tuesday May 9, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917 1967

1917—1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Alahuoneen uusi istunto alkoi eilen

Ohjelmapuheessa kiinnitetään huomiota tieteelliseen ja teknologiseen kehitykseen, vesiresurssien saastutuksen estämiseen ja avioerolakien uusimiseen

Ottawa. — Canadan 27. parlamentin ensimmäinen istunto päättyi lyhyen loman jälkeen maanantaina ja heti sen jälkeen alkoi tavanmukaisine juhlallisuuksineen ja ohjelmapuheen esityksineen centennial istunto.

Maanantaina kokoontuneelle parlamentin avajaisistunnolle esitettiin uuden kenraalikuvernöörin, Roland Michnerin lukema hallituksen ohjelmapuhe, missä annettiin ennakkotietoja siitä, minkälaista lainlaadinnallista ohjelmaa tulee hallitus edistämään nyt alkaneen 27. parlamentin toisen istuntokauden aikana.

Ohjelmapuheessa viitattiin useisiin lakiehdotuksiin, joista on aikaisemmin puhuttu ja myös eräisiin uusiin sellaisiin, joista mainittakoon tietokoneiden (computer) verkoston muodostaminen tieteellisten ja teknologisten tietojen varaamiseksi teollisuudelle, hallituselimille ja oppilaitoksille.

Ohjelmapuheessa viitataan siihen, että alahuonen keskusteltavaksi tulee ehdotus avioerolain muuttamiseksi, kuolemantuomioiden poistamiseksi ja työttömyysvakuutuslain muuttamiseksi.

Mitään yksityiskohtaisempia tietoja ei annettu siitä, miten hallitus aikoo edistää asuntojen rakentamista. Ohjelmapuheessa vitattiin vain siihen, että hallitus aikoo huolehtia siitä, että Central Mortgage and Housing Corporation voi antaa enemmän lainoja asuntotalojen rakentamista varten. Sosiaaliseen lainlaadintaan viitattiin vain ohimennen.

Ohjelmapuheessa tähdennettiin kahta seikkaa — sitä, että lainlaadinnan yhteydessä ja avulla on autettava maan sopeutumista tieteellisen edistyksen olosuhteisiin, ja että yksilöitä on suojeltava tässä monitahoisessa kaupunkilaisyhteiskunnassa missä hallituksen osuus on jatkuvasti kasvamassa. Ohjelmapuheessa sanotaan:

"Esivanhempiemme aikana mantereemme tällä puoliskolla oli taisteltava suurenmoisia luonnonvoimia vastaan. Nykyajan taisteluna on toiminta sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta, kulttuurista keskiarvoisuutta, henkistä tyrehtyneisyyttä ja kaikenlaista suvaitsemattomuutta vastaan.

"Jos nyt kulunut vuosisata voidaan määritellä pallonpuoliskomme meidän osallamme luonnonresurssien kehittämiskaudeksi, niin selvää on, että nyt alkavana satavuotiskautena on keskityttävä järjen ja hengen resurssien kehittämiseen.

Tieteellisistä kysymyksistä puhuessa, kenraalikuvernööri Roland Michenerin lukemassa ohjelmapuheessa sanotaan:

— Salaneuvoston tiedekomitean tutkittavana oleva ehdotus tietokoneverkoston muodostamiseksi on tarpeellinen siksi "kun ei ole täydellisesti käytetty hyväksi teknologisia tietoja" tuotannon kehittämiseksi.

— Myönnettävä huomattavasti enemmän hallituksen varoja tieteen ja teknologian hyväksi ja samalla yritetään saada teollisuuslaitokset sijoittamaan enemmän pääomia tälle alalle.

— Erikoishuomio kiinnitettävä yhteistoiminnan kehittämiseen hallitusten, yliopistojen ja teollisuuslaitosten kesken tutkimustyön hyväksi . . ."

Ohjelmapuheessa viitoitetaan seuraavanlaisia toimenpiteitä:

— Laki- ja hallintomenetelmien muuttaminen niin, että yksilöiden ja valtioiden väliset suhteet tulevat yksinkertaisemmiksi

— Muodostetaan liittohallituksen yhteyteen yhtiöiden ja kuluttajain osasto, minkä tehtävänä on suojella ostajia ja pieniä sijoittajia.

— Tutkitaan turvallisuuslain säädäntää teollistuvassa yhteiskunnassamme. Tähän sisältyy autoja koskevat turvallisuussäädökset, mikäli Ottawa pääsee maakuntien kanssa sopimukseen hallinto-oikeus kysymyksistä

Ohjelmapuheessa kiinnitetään huomiota kaupunkien kehittämiseen, sisältyen siihen kolmen hallintoportaan yhteistoiminta.

Myös mainitaan toimenpiteistä vesien saastuttamisen ehkäisemiseksi ollen tarkoituksena antaa liittohallitukselle enemmän valtuuksia maakuntien- ja kansainvälisten vesistöjen puhtaana pitämiseksi.

Ohjelmapuheessa ei mainita syntyväisyyden säännöstelyä koskevasta lainlaadinnasta vaikka oletetaankin, että asia tulee käsiteltäväksi nyt alkaneen istunnon aikana.

Tupakointi tappaa 300,000 ihmistä vuosittain USA:ssa

Dallas. — Amerikan syöpäyhdistys on ilmaissut huolestuneisuutensa sen johdosta, että noin 300,000 savukkeiden polttajaa kuolee vuosittain syöpään Amerikassa.

Yhdistyksen kansallisen lautakunnan päätöksellä kehoitetaan sairaaloita, klinikoita, terveyskeskuksia ja lääkäreitä, hammaslääkärit mukaan lukien, poistamaan savukeautomaatit odotushuoneistaan. Myöskin pyydetään kaikkia lääketieteen henkilöitä auttamaan tupakoinnin vähenemistä pitemmällä tähtäimellä, "esimerkillä ja neuvonnalla".

Tohtori A. H. Letton, syöpäyhdistyksen opetuskomitean puheenjohtaja sanoi vaaran olevan suuremman kuolulapsille kuin aikuisille. Hän sanoi, että noin 5,000 nuorta aloittaa tupakoinnin joka päivä huolimatta siitä, että useat aikuiset lopettavat.

Tohtori Ashbel C Williams, yhdistyksen presidentti, on sitä mieltä, että savukeautomaatit olisi julistettava laittomiksi.

Hän sanoo useimmissa valtioissa tupakan myynnin alaikäisille olevan luvatonta, mutta mikään ei estä heitä ostamasta sitä automaateista.

KREIKAN AMMATTIYHDISTYSVÄKI MIELENOSOITUKSELLA KYPROKSELLA

Valittujen kunnallishallintojen tilalle tulee nimitetyt virkailijat; nuorisojärjestöt pannaan

Ateena. — Omassa maassaan, Kreikassa vallankaappauksen suorittaneen sotilasjuntan pannaan julistama ammattiyhdistysliike il maisi junttavastaisen mielipiteensä sunnuntaina Nicosiassa, Kyproksen pääkaupungissa järjestetyssä mielenosoituksessa.

Noin 4,000 ammattiyhdistysliikkeen jäsentä osallistui sunnuntaina viivästyneeseen vappuparaatiin kantaen tunnuksia, missä vaadittiin k a n s a laisvapauksien palauttamista ja kaikkien poliittisten vankien vapauttamista Kreikassa.

Paraati järjestettiin myöhästyneenä siksi kun vappu sattui yhteen kreikkalaiskatolisen kirkon pääsiäisen kanssa.

Johtuen pelosta, että asevoimat voivat ryhtyä voimakeinoihin mielenosoittajia vastaan, kenraali George Grivasn komennuksen alaisena olevat 12,000 miestä käsittävät puolustusvoimat pidettiin marssin ajan kasarmeillaan.

Kreikan sotilasjuntta tiedoitti lauantaina, että sen toimesta on lakkautettu perustuslailliset säädökset, joiden perusteella kunnallis- ja yhdyskuntahallinnot valitaan yleisäänestyksen perusteella.

Sotilasjuntan sisäministeri, prikaatinkenraali Stylianos Patakos tiedoitti, että pian julistetaan voimaan laki, jonka mukaan kaikki kunnallishallinnot nimitetään sen sijaan että ne valittaisiin väestön toimesta. Tämä antoi aihetta olettamukseen, että sotilasjunttaan kielteisesti suhtautuvat pormestarit ja kunnallishallintojen jäsenet voidaan erottaa toimestaan ja heidän tilalleen nimittää vallankaappauskenraalien omat miehet.

Asevoimien yleisesikunnan päällikkö kenraaliluutnantti Odysseus Angelis antoi lauantaina määräyksen, jonka perusteella Kreikassa Kreikan kahden johtavan puolueen mr George Papandreoun johtaman keskustaunionin ja konservatiivisen kansallisradikaaliunionin nuorisojärjestöt julistettiin laittomiksi

Aseellisia kahakoita sanotaan olleen Chengtussa

Tokio. — Lauantaisissa seinäjulisteissa Pekingissä sanotaan, että teollisuustyöläiset ovat hyökänneet punaisia vartiomiehiä vastaan Chengtun kaupungissa käyttäen konekiväärejä ja käsikranaatteja.

Japanilaisten sähkösanoma Pekingistä kertoo julisteiden selittävän, että punaisten vartioiden naisia ja miehiä on murhattu konekivääritulella ja 100 muuta on haavoitettu käsikranaateilla uudistetussa taistelussa Szechwan maakunnan pääkaupungissa lauantaina.

Julisteet selittävät tilanteen Chengtu'issa olevan hyvin jännittyneen ja uusia yhteenottoja on odotettavissa, sanotaan Kyodon raportissa.

Japanin uutiset Pekingistä sanovat 30,000 henkeä sekaantuneen, heidän selityksensä mukaan, valtataisteluun punaisten vartiomiesten ja konservatiivisempien voimien välillä Chengtussa. Julisteissa ilmenee, että 11 henkeä on kuollut ja 1,000—2,400 on haavoittunut taistelussa, joka alkoi vapunpäivänä ja jatkui keskiviikkona, torstaina ja perjantaina.

Neuvostoliitosta ehkä enemmän apua Vietnamiin

Moskova. — Moskovassa on annettu viimeaikoina vihjeitä, että Neuvostoliitto voi antaa Pohjois-Vietnamille lisää apua, vastaten siten Yhdysvaltain sotatoimien eskalatioon.

Myös on vilautettu ajatusta, että kylmä sota voi kärjistyä Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton välillä jos presidentti Johnson päättää suorittaa sodan uusia eskalatioja.

Diplomaattipiireissä oletetaan, että Neuvostoliitto harkitsee vakavasti avunantonsa lisäämistä, niin sotilaallisesti kuin taloudellisestikin, jos Yhdysvallat lähettää lisää sotajoukkoja Vietnamiin tai jos Yhdysvaltain toimesta laajennetaan edelleen ilmapommitusta.

— **Ruotsin 7,8 miljoonaan** henkeen nousevasta asukasmäärästä kuuluu noin 1,5 miljoonaa johonkin urheilu- tai voimisteluseuraan. Niitä, ruotsalaisia, jotka eivät viime vuonna harrastaneet minkäänlaista urheilua, oli noin 1,3 miljoonaa.

Truscott asiaa olisi tutkittava -- Brewin

Hänen mielestään on epäilyä siitä antavatko nykyiset lait riittävästi turvaa yksilölle

Toronto. — Canadan ylioikeuden Steven Truscottin jutusta antamasta kielteisestä lausunnosta noussut protestimyrsky huipentui lauantaina siihen, kun Andrew Brewin tiedoitti, että hän tulee ehdottamaan, jotta alahuoneen eräs valiokunta ottaisi asian tutkittavakseen.

Mr. Brewin on Uuden demokraattisen puolueen — NDP:n — edustaja Greenwood vaalipiiristä. Hän haluaa alahuoneen pysyvän oikeus- ja lakiasiainkomitean ryhtyvän tutkimaan, että varaavatko nykyiset lait riittävää turvaa sellaisissa valamiesoikeustapauksissa, kuin esimerkiksi Truscottin asiassa.

Mr. Brewin, joka on itsekin lakimies, selitti lausuntonsa yhteydessä ettei hän halua eikä ehdota Truscottin asian uudelleen tarkistamista nyt kun ylioikeus antoi siitä kielteisen lausuntonsa. Canadan ylioikeus hylkäsi äänin 8—1 Truscottin anomuksen uuden oikeuskuulustelun järjestämiseksi tai hänen tuomionsa kumoamiseksi.

Lausunnossaan mr. Brewin sanoi, että ylioikeuden enemmistöpäätös on sitova huolimatta lainkaan siitä, mitä tahansa varauksia vähemmistöraportin antaneella, tuomari Emmett Hallila siitä kysymyksestä on.

"Mutta enemmistölausunto on vain nykyisten lakien puitteissa tehty enemmistöpäätös, ettei mitään lainopillisia perusteita ole valamiehistön tuomion tiimoilta."

Mr. Brewin sanoi, että hänellä on epäilyä Truscottin syyllisyydestä kesäkuun 9 pnä 1959 tapahtuneeseen 12-vuotiaan Lynne Harperin seksuaalimurhaan.

Hän sanoi, että sellaisella vetoomusoikeudella kuin Canadan ylioikeudella, ei ole valtuuksia sivuuttaa valamiehistön antamaa päätöstä. Sen tehtävänä ei ollut päättää siitä, onko Truscott syyllinen tai eikö ole, vaan antaa lausuntonsa siitä, että käsiteltiinkö Truscottin juttu oikeudessa lainmukaisella tavalla.

Hän sanoi olevan vakavaa syytä epäilyyn myöntävätkö nykyisin voimassaolevat lait riittävää suojelua yksilöille sellaisissa kuin Truscottin tapauksessa.

Quebec haluaa ulkopoliittista konsulaatioa

Montreal. — Pääministeri Daniel Johnson sanoi sunnuntaina, että liittohallitus ei saa allekirjoittaa kansainvälisiä sopimuksia mihin sisältyy Quebecin resursseja sekä opetus- ja kulttuuriasioita, järjestelemättä ensin konsultaatioa Quebecin hallituksen kanssa.

Johnson esitti tämän mielipiteensä puheessa, jonka hän piti Quebec Federation of St- Jean Paptiste Societies- vuosikokouksessa.

"Liittohallitus ei voi odottaa, että Quebec luovuttaa sille valtuutensa hallintopiiriimme kuuluvilla aloilla, kuten luonnonresurssien, opetuksen ja kulttuurin kohdalta.

"Minä haluan osoittaa, että mikä tahansa maa maailmassa on oikeutettu allekirjoittamaan mitä tahansa sopimusta Canadan hallituksen kanssa."

Hän sanoi, että maakuntahallitus pitää kontrollissaan edellämainitut toimialat siihen asti kunnes saadaan perustuslaki, jonka mukaan Quebecin kanssa neuvotellaan ennen kuin sitä välittömästi koskevista asioista tehdään sopimuksia.

Suuri lehtiliike kuoli varojen puutteessa

Suuri määrä lehtityöläisiä joutui työttömiksi; monopoli kiristyy yhä sanomalehtialalla

New York. — Kahdeksan kuukautta sitten eräitten toisten suurlehtien kuoleman tai yhdistämisen perusteella ilmestymään ruvennut suurlehti, The World Journal julkaisi varojen puutteen vuoksi viimeisen numeronsa perjantaina. Lehti syytti kuolemastaan työläistensä unioita.

"Tämän tilanteen aiheutti unioiden tinkimättömyys" sanoi mainitun lehden presidentti Matt Meyer. Hän sanoi lehden tappioiden olleen $700,000 kuukaudessa.

Uniojohtajat — painajien union presidentti Bertram A. Power ja Newspaper Guildin johtokunnan varapresidentti Thomas J. Murphy antoivat ymmärtää, että kolmen omistajan välisillä erimielisyyksillä voi olla syynsä tapahtumain kehitykseen.

New York Timesin presidentti ja kustantaja Arthur Ochd Sulzberger sanoi lehtikuoleman antaneen hänelle "shokin ja surua." Hän sanoi sitä iskuksi koko yhdyskuntaamme vastaan minkä elinvoimaisuus tarvitsee monta ääntä ja monta mielipidettä heijastaakseen omaa monipuolisuuttaan.

Nyt kuollut lehti muodostettiin kolmen sanomalehden yhteenliittämisen (kuoleman) pohjalla. Nämä lehdet olivat: The New York Tribune, The World Telegram and Sun ja Journal-American.

Viime vuonna 140 päivää lakkotilassa olleen World Journal Tribunen levikki oli 700,000 arkipäivisin ja 900,000 sunnuntaisin. Se oli Manhattanin neljästä päivälehdestä kolmanneksi suurin.

Lehden ilmestymisen lopettaminen jätti 2,600 työläistä työttömäksi.

Tämän vuosisadan alussa siellä oli 15 yleistä päivälehteä. Vielä 30-luvulla niitä oli 12. Tämän lehtikuoleman ansiosta Manhattaniin jäi vain kaksi aamulehteä, joilla kummallakin on sunnuntainumeronsa (The Times ja The Daily News) ja yksi iltapäivälehti, New York Post.

Syyttäessään unioita lehden kuolemasta, mr. Meyer sanoo, että jos olisi seurattu The Daily Newsin ja kirjaltajain union antamaa linjaa, minkä mukaan sen liikkeen latojain palkat kohoavat 3-vuoden aikana 21 prosenttisesti, se olisi kolmen vuoden aikana lisännyt kymmenen union jäsenelle maksettavia palkkamenoja $10,500,000 kolmen vuoden aikana. Hän sanoi lehtiliikkeen jo kärsineen $4,000,000 tappiot vuotta kohti.

Syyttää CIAta Oswaldin väärennetystä kuvasta

Toisin kuin Warrenin komissioni, Garrison väittää Oswaldin olleen marraskuussa New Orleansissa

New Orleans. — Piirisyyttäjä Jim Garrison on syyttänyt Yhdysvaltain keskusvakoilutoimistoa (CIAta) Lee Harvey Oswaldin "väärennetyn kuvan" antamisesta presidentti John F. Kennedyn murhaa tutkineelle Warrenin komissionille, mikä esitti aikanaan mielipiteen, että Oswald yksinään murhasi Kennedyn.

Mr. Garrison esitti tämän syytöksen lauantaina pian sen jälkeen kun CIA viittasi perjantaina Warrenin komissionille annettuun todistajalausuntoon, missä kielletään New Orleansissa huhut, että Oswald on voinut toimia CIA:n salaisena agenttina.

Piirisyyttäjä Garrison tutkii New Orleansissa tapahtunutta salavehkeilyä presidentti Kennedyn murhaamiseksi, kuten hän itse asiaa selittää.

"CIAn Warrenin komissionille antamaan todistajalausuntoon on tarpeellista suhtautua varauksin", sanoi mr. Garrison.

New Orleans State-Item tiedoitti perjantaina, että mr. Garrison pyrkii osoittamaan, jotta Oswald ei ollut kommunisti, vaan agentti, jonka tehtävänä oli auttaa CIAn holhoamia (sponsored) Castro-vastaisia kuubalaisia ennen Kennedyn murhaa.

Mr. Garrison sanoi lauantaina, että hän haluaa pidättää oman lausuntonsa States-Itemin jutusta toistaiseksi- mutta samalla hän antoi CIA:lle haasteen julkaista Oswaldin tärkeän kuvan, mikä "on pidetty salassa yli kolme vuotta", kuten hän sanoi.

Tämä piirinsyyttäjä, jonka toimesta on jo nostettu Kennedyn murhaan liittyväksi salavehkeilysyytös, sanoo CIAn antaneen "Warrenin" komissionille väärennetyn kuvan kun siltä (CIA:lta) pyydettiin kuvaa, missä nähdään Oswald poistumassa Kuuban lähetystöstä Mexico Cityssa.

Mr. Garrison sanoo, että Oswald ja se kuubalainen, jonka kanssa hänet oli valokuvattu Mexico Cityssa muutamia päiviä ennen Kennedyn murhaa, "nähtiin usein marraskuussa 1963 yhdessä New Orleasissa."

Tämä oli ensimmäinen kerta jolloin mr. Garson sanoi, että Oswald oli New Orleanissa marraskuussa 1963 (Kennedy murhattiin marraskuun 22 pnä 1963). Warrenin komissionin raportissa sanotaan että Oswald poistui New Orleansista syyskuun23 pnä 1963, meni Mexico Cityyn muutamaksi päiväksi ja sieltä Dallasiin.

"On täysin selvää" sanoi mr. Garrisson nyt, että Oswaldin ja hänen kumppaninsa todellinen kuva pidätettiin ja sen tilalle annettiin väärennetty kuva siksi kun he molemmat tai toinen heistä toimi Yhdysvaltain hallituksen asiamiehenä v. 1963 kesällä.

USA menetti viikon vaihteessa 4 kopteria

Saigon. — Neljä yhdysvaltalaista helikopteria syöksyi viikonvaihteen aikana alas Etelä-Vietnamin Kansan vapautusrintaman kontrolloimilla alueilla surmaten Saigonin sotilasjuntan 20 miestä ja 12 amerikkalaista. Lisäksi loukkaantui 24 Saigonin miestä ja 2 amerikkalaista.

Yhdysvaltalaiset sotilasjohtajat sanoivat sunnuntaina, ettei neillä ole tietoa siitä, syöksyivätkö nämä helikopterit alas partisaanien ilmatorjuntatulituksen johdosta tai mekaanisten vikojen takia.

Pahin näistä menetyksistä oli 2-moottorisen CH-47 Chinookin maahan syöksyminen Kontumin kaupungin lähettyvillä keskiylängöllä. Tämä kone tuhoutui sunnuntaina. Siinä tapaturmassa kuoli 44 Saigonin juntan miestä. Lisäksi loukkaantui yhdysvaltalainen neuvonantaja, mutta koneen amerikkalaismiehistö pelastui vahingoittumattomina.

Lauantaina tapahtuneessa kolmessa muussa helikopterimenetyksessä kuoli 8 amerikkalaista sotilasta Bon Songin seutuvilla, noin 300 mailia Saigonista pohjoiseen, ja ne muut sai surmansa kun Hueyp helikopteri sylksyi alas An Khen lähettyvillä, noin 250 mailia Saigonista koilliseen.

Sotatoimien laimentuessa viikonvaihteen aikana niin maassa kuin ilmassakin, Pohjois-Vietnam kehoitti asevoimiaan kehittämään niitä kunniakkaita perinteitä kun ranskalaisille aiheutettiin ratkaiseva häviö Dien Bien Phussa. Sunnuntaina oli tämän maailmankuulun taistelun 13. vuosipäivä.

Lumimyrsky tappoi 15,500 päätä karjaa

Calgary. — Viimeviikkoinen kova lumimyrsky, mikä tyrehdytti Etelä-Albertan liikenteen kolmen päivän ajaksi, tappoi 11,500 lehmää ja noin 4,000 vasikkaa. Maatalousvirkailijain tiedonannon perusteella myrskyn seurauksista kuolee vieläkin nautakarjaa.

VIIME TIEDOT

Ateena. — Vallankaappauksen suorittanut Kreikan sotilasjuntta tiedoittaa muodostaneensa lakimiehistä 20-henkisen komitean jonka tehtävänä on laatia maalle uusi perustuslaki, mikä alistetaan yleisäänestyksen perusteella väestön hyväksyttäväksi. Myöhemmin järjestetään uuden perustuslain puitteissa vaalit tarkoituksella palata takaisin demokraattiseen hallitusmuotoon, selittää sotilasjuntta.

Moskova. — Kommunistisen puolueen pääsihteeri Leonid Brezhnev sytytti maanantaina Neuvostoliiton tuntemattomien sotilaiden kunniaksi rakennetun muistopatsaan ikuisen tulen.

Montreal. — Canadan ja Yhdysvaltain toimesta on tehostettu tutkimuksia Maffian (rikosjärjestön) yhteyksistä rajan kummallakin puolella, huomioonottaen Expo 67 aiheuttaman rajaliikenteen vilkastumisen. New York Timesin kirjeenvaihtaja Charles Grutzner sanoo, että New Yorkin ja Montrealin 385 mailin välinen alue muodostaa päätien huumausaineiden salakuljettajille. Hän sanoo Maffian jäsenten kuljettavan huumausaineita yksityisautoilla Montrealista muihin keskuksiin, ja että Euroopasta ja Välimeren satamakaupungeista lähetetään vuosittain Montrealiin miljoonien dollarien arvosta huumausaineita.

Ottawa. — Pääministeri Lester B. Pearson sanoi maanantaina, että liittohallituksen on vaikea sekaantua Steven Truscottin tapaukseen. Vastauksena tiedusteluun hän lupasi kuitenkin keskustella asiasta oikeusministerinsä kanssa.

SANOO ALAMAAILMAN OLEVAN PELISSÄ MUKANA

Montreal. — Expo 67n virkailijat ja Quebecin oikeusministeriö ovat pyytäneet poliiseja tutkimaan Quebecin entisen oikeusministerin, Claude Wagnerin esittämää syytöstä, että alamaailman piirit ovat soluttautuneet (laillisten liikkeiden muodossa) maailmannäyttelyyn.

Ne neljä yhtiötä, joiden nimet mr Wagner mainitsi perjantaina lainlaatijakunnan istunnossa, ovat kieltäneet kohdaltaan syytökset.

Montrealin poliisilaitosta on pyydetty tutkimaan syytöksiä ja Quebecin oikeusministerin apulainen Julien Chouinard tiedoittaa, että myös maakuntapoliisit ryhtyvät tutkimaan asiaa.

Apulaisoikeusministeri Chouinard pitää mahdollisena sitä että henkilöt tai yhtiöt, joilla on yhteyksiä rikollisiin, voivat toimia yhdessä portaassa rehellisesti vaikka ovat rikollisia toisessa portaassa. "Ainoa seikka mikä meitä kiinnostaa on se, ovatko ne rikkoneet lakia tai eivätkö ole", hän sanoi neljästä yhtiöstä joista mr Wagner mainitsi

Entinen oikeusministeri Wagner esitti seuraavanlaisia syytöksiä:

— Fleur de Lys Vending Machines Inc:ä. jolla on liikennöimisoikeus Expon kaikista automaateista, kontrolloi eräs Joe Frankel, "montrealilaisten veikkaajien päämies."

— New System Towl Supply, mikä varaa näyttelylle paperipyyhkeet ja lautasliinat, "toimii alamaailman fronttiliikkeenä".

— Obront Meat Market johtajalla, William Obrontilla, jonka liikkeellä on kaikki lihanmyyntioikeudet Expossa, "on hyvin tunnetut yhteydet Moishe Darabaneri-verkostoon".

— Margie's Flower Shop, jolla on kukkien myyntioikeus Expossa, on ollut tekemisissä -300,000 arvoisen vararikkotapauksen kanssa.

Mr. Shaw sanoi, että mr Wagnerin mainitsemasta neljästä yhtiöstä vain Fleur de Lys Vending Machines-liikkeellä on liikesopimus Expon kanssa ja Fleur de Lys kieltää väitetyt yhteydet veikkaajapiireihin.

Toisten yhtiöiden lakimiehet ovat puolestaan selittäneet, että mr Wagnerin esittämät syytökset ovat aiheettomia.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 — USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 — Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

"Syntymäpäivälahjoista"

Noin toinen puoli 6-viikkoisesta Vapauden levityskampanjan ajasta on kulunut, ja viikon loppuun mennessä oli saatu eri puolilta maata noin 30 uutta tilausta, sekä asiallisesti puhen kaikki päättymässä olleet tilaukset uusituiksi. Suurkiitos näistä todellista "elämän eliksiiriä" olevista "syntymäpäivälahjoista", eli uusista tilauksista ja uudistuksista, sillä tosiasia on, että mitä tahansa muuta me teemme, ja mitä tahansa muita saavutuksia voitamme, lehden lukijat ovat kaikkein tärkeimpiä. Vapaus on perustettu, ja sitä ylläpidetään kaikista talousvaikeuksista huolimatta vain siksi, että se voisi palvella lukijakuntaansa ja täkäläisiä kansalaisiamme yleensä.

Kun asiaa katsotaan tältä pohjalta, silloin kaikin nostamme iloa tuntien hattua niille miehille ja naisille, jotka ovat uusia tilauksia ja uudistuksia hankkineet. Samalla kertaa lausumme uudet tilaajat ja lukijat sydämellisesti tervetulleiksi Vapauden lukijakuntaan. Toivokaamme ja toimikaamme niin, että jälelläolevan ryntäyskauden aikana saadaan näitä ensiluokkaisen arvokkaita "syntymäpäivälahjoja" Vapauden kultavuoden kunniaksi mahdollisimman paljon.

Sivumennen sanoen tämän levityskampanjan aikana on mahdollisuus saada Vapauden koko vuoden uudesta tilauksesta $2.00 säästö. Koskaan aikaisemmin ei ole lehtemme toimesta tällaista alennushintatarjousta annettu, mutta liikkeen johtokunta katsoi, että tämän "kultavuoden" aikana voidaan tällainen poikkeuksellinen etuisuus antaa. Me tiedämme, että monet ystävämme, joille ei Vapautta tule, lukevat ehkä useampiakin lehtiä, ja vaikka Vapaus on tilaajille suhteellisen halpa — vajaa 7 senttiä yksityisnumero — niin sen tilaaminen aiheuttaa kuitenkin vähän lisämenoja niille kansalaisillemme, joille tulee joko yksi itai useampi muu lehti. Suositellessamme tällaisille kansalaisille, että he tilaisivat, jos ei muuten niin kokeilu- ja vertailumielessä myös Vapaus-lehden, liikkeen johtokunta päätti, että tämän levityskampanjan aikana annetaan Vapauden koko vuoden tilauksesta $2.00 alennus eli säästö.

Toivoen, että kansalaisemme käyttäisivät tätä hyvää säästömahdollisuutta hyväkseen, me toivomme edelleen hyvää menestystä Vapauden käynnissäolevalle levityskampanjalle.

Vietnamin sodan hinnasta

Kuten viikon lopulla julkaistussa uutistiedossa on kerrottu, Yhdysvaltain hallitus arvioi, että heinäkuun 1 päivänä alkavan talousvuoden aikana Vietnamin sota tulee maksamaan $21.8 miljardia, eli noin $110 jokaista Yhdsvaltain asukasta, miestä, naista, lasta ja vanhusta kohti.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että tuloveroministeri E. J. Benson esitti äskettäin alahuoneen istunnolle Ottawassa arvion, jonka mukaan Canadan hallituksen menot kaikkiaan talousvuodelle 1967—68 ovat $11.2 miljardia.

Vietnamin sodan Yhdysvaltain veronmaksajille aiheuttamat jättiläissuuret menot, josta suuri osa löytää tiensä erinäisten sotavarustelutilausten suuryhtiöiden omistajien kassaholveihin, ei kuitenkaan tyydytä niitä piirejä, jotka haluavat tästä "kuolemankaupasta" rikastua tai niittää "kunniaa". "Kuolemankauppiaat" ja niiden puhemiehet vaativat sotavarustelun edelleen laajentamista ja Vietnamin verisen sodan laajentamista. Palautettakoon tässä mieleen se tosiasia, että Etelä-Vietnamissa olevien yhysvaltalaisten miehitysjoukkojen komentaja, kenraali William C. Westmorelandin kerrotaan vaativan asevoimien miesmäärän nostamista 600,000:een, mikä tarkoittaa sitä, että Vietnamin kansaa kukistamaan lähetettyjä asevoimia lisättäisiin yli neljänneksellä (nyt siellä on noin 440,000 amerikkalaissotilasta) mikä merkitsisi luonnollisesti sitä, että Vietnamin sotamenot nousisivat yli neljänneksellä eli tasaluvuissa puhuen ainakin seitsemällä miljardilla dollarilla!

Tämä antaisi todella kultaisen "harvesti" eli elonkorjuukauden upporikkaille sotateollisuuslaitoksille, ja kuten kenraali Westmoreland varmaan toivoo, parempia mahdollisuuksia kunnian niittämiselle sotatantereilla!

Tämä ei ole kuitenkaan Vietnamin sodan koko hinta. Kaukana siitä. Kansainvälisesti katsoen Vietnamin sota on eristänyt Yhdysvallat muusta maailmasta, mukaanlukien tärkeimmistä liittolaismaistaan niin perusteellisesti, että sellaista ei ole koskaan ennen tapahtunut. Jos koskaan, niin nyt voivat amerikkalaiset sotapoliitikot sanoa, että ainoastaan Yhdysvallat on oikeassa tahdissa ja koko muu maailma väärässä!

Vietnamin sota on estänyt suhteiden paranemisen rauhallisen rinnakkaiselon pohjalla Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain välillä ja mikä pahinta, sodan toistuvat eskalatiot (laajentamiset) uhkaavat vetää koko maailman kolmannen maailmansodan pyörteisiin.

Sisäpoliittisesti on Vietnamin sota aiheuttanut Yhdysvalloille historian vaikeimman maksutasevaikeuden, viivästyttänyt kauan odotettuja reformeja kansalaisvapauksien takaamiseksi vähemmistöryhmille, ja suoraan sanoen, torpeedoinut kaikki "kotoiset sotasuunnitelmat köyhyyden poistamiseksi", eli aikoinaan paljon mainostetun "Suuren yhteiskunnan" muodostamiseksi.

Kaikesta tästä tulee Yhdysvaltain hallitus ja kansa kantamaan raskaan taakan monen pitkän vuoden ajan vielä sittenkin kun tämä mieletön ja kerrassaan tuomittava sotaretki pienen Vietnamin kansan kukistamiseksi on likvidoitu, tapahtukoon se sitten millä tavalla tahansa.

Tämä tie, hyökkäyssodan eskaloinnin tie, ei voi historian eteenpäinmenoa estää, eikä siitä tule kunniankukko laulamaan Yhdysvaltain imperialismille — ei sittenkään, vaikka amerikkalaishyökkääjät katalissaan valoitussuunnitelmissaan onnistuisivatkin, mikä ei ilmeisestikään voi tapahtua.

Pahin puoli asiasta meidän canadalaisten kannalta katsoen on se, että myös meidän maamme on Ottawan yhdysvaltalaishyökkäyksen myötäilyn ja sivusta-auttamisen takia, joutunut huonoon valoon ihmiskunnan enemmistön silmissä samalla kun osa verojemme ja hintojemme noususta johtuu omasta v a r u s t eluvimmastamme ja myös eteläisen naapurin ekonomian heijastuksesta.

Jos koskaan, niin nyt olisi aika Ottawan luopua Yhdysvaltoja suosivasta ns. "hiljaisesta diplomatiasta" ja ryhtyä aktiivisesti vaatimaan Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamista, rauhanneuvottelujen aloittamista, sekä yhdysvaltalaisten asevoimien kotiuttamista ja Etelä-Vietnamissa olevien amerikkalaisten sotatukiasemien purkamista. Vain aktiivinen esiintyminen Yhdysvaltain imperialismin raaka hyökkäyssotaa vastaan voi puhdistaa maamme maineen ja hyvän nimen ihmiskunnan enemmistön silmissä. Vain siten toimien voimme esiintyä Yhdysvaltain valtion ja kansan todellisina ystävinä sekä kansainvälisen rauhan puolustajina, mitkä kaikki ovat ensiluokkaisen tärkeitä asioita omalle maallemme, Canadalle.

Suomi valitsi Saksan "kohtalonyhteyden" 1918

Viime syksynä virisi maassamme Suomen ulkopolitiikkaa koskeva keskustelu joka kuitenkin aikansa kestettyään sammahti alkuasetelmiin. Mitään näkyvää etenemistä ei tapahtunut eikä tavoitteita yleensä esitetty lukuun ottamatta viittauksia "kolmannen maailman" suuntaan. Keskusteluyrityksen luonnollisena pohjana oli nykyisen hallituksen muodostuminen ja sosialidemokraattisen puolueen virallisissa kannanotoissa hallitusvastuun myötä tapahtunut kantojen tarkistus. Ystävyyspolitiikka suhteessa Neuvostoliittoon oli tällä tasolla ja muillakin saavuttanut niin lujan pohjan, että ryhdyttiin katselemaan muuta maailmaa.

Ystävyyssopimus on sitonut Suomen ulkopolitiikan rauhanpolitiikkaan ja siten todellisuudessa vapauttanut sen edellyttäen, että tavoitteena on rauhan rakentaminen. Näin ei aikaisemmin ollut.

Virallisesti on koko itsenäisyysajan julistettu pienen Suomen rauhantahtoa. Epävirallisesti hautoi Suomi syntyhetkistään saakka valloitusaikeita ja havitteli itselleen naapurisuurvallalta sille vieraita maa-alueita, jotka olisivat lisänneet sen valtioalan kaksinkertaiseksi. Kolme ensimmäistä itsenäisyyden vuosikymmentä kantavat tämän mammuttitaudin leimaa. Sen täyden mielettömyyden tajuaa, jos kuvittelee jonkin Hondurasin, Kuuban tai Guatemalan esittämään samanlaisia aluevaatijan roolia suhteessa USA:han.

Kaikissa eri variaatioissaan suuntautui kolmen ensimmäisen itsenäisyysvuosikymmenen ulkopolitiikka Neuvostoliittoa vastaan. Etsittiinpä tukea Saksasta, Baltian maista tai Skandinaviasta, aina johtavana ajatuksena oli ystävien etsiminen Neuvostoliittoa vastaan. Suurta naapurivaltiota ei toisaalta haluttu nähdä eikä todella tunnustaa olemassaolevaksi. Kuvaavaa näiden alkukymmenien ajattelulle on eduskunnan vastaus syksyllä 1919 Neuvostoliiton rauhan- ja suhteiden normalisoimistarjoukseen — eduskunta piti rauhansopimusta Neuvostoliiton kanssa "uskallettuna".

Eduskunnan silloinen kannanotto on jonkin verran ymmärrettävissä kansainvälistä taustaa vasten, olivathan länsivallat varustaneet useita interventioarmeijoita nuorta neuvostovaltiota vastaan ja toiveajattelua bolshevismin kukistamisesta elätettiin, vaikka tosiasiat olivat pakko nähdä yhteiskunnallisen murroksen lopunvoimaisuus muuallakin Euroopassa.

Vaikka vuosien 1917 ja 1918 tapahtumien yhteydessä jouduttiin moneen otteeseen toteamaan, että suurvaltojen rooli Suomessa perustui yksinomaan niiden omiin etulaskelmiin, vasta toisen maailmansodan "laiskanläksy" sai aikaan uuden ajattelutavan. Tosin ei silloinkaan kivuttomasti — rauhanpolitiikka "pakotettiin" meille. Ystävyyssopimuksen solmiamista edelsi melkoinen lehtisota eikä se silloin ollut eduskunnan yksimielisesti hyväksymä.

TUTKIMUKSEN "UUSI AALTO"

Itsenäisen Suomen ulkopolitiikasta on viime vuosien aikana julkaistu uusia tutkielmia, joissa ainakin osittain on vapauduttu tunneperäisyydestä ja romantiikan painolastista. Niin alastomiin asetelmiin kuin eräissä angloamerikkalaisissa Suomea koskevissa tutkielmissa ei meillä kuitenkaan ole vielä päästy. Useat uusistakin tutkimuksista yhä materiaalikokoelmia joissa pidättäydytään johtopäätöksistä. Tutkimuksen "uusi aalto" on kuitenkin vanhaa laveampi. Enää eivät kirjoittajina ole 'osallistuneet' sukupolvet, jotka muistelmien muodossa tilittävät ja yleensä siloittavat mennyttä. Merkille pantavaa kuitenkin on, että tutkijat enimmäkseen pysyttelevät turvallisen kaukana olevissa ajankohdissa, vuoden 1917 ja 1918 piirissä, ja että aatehistoriaa kaihdetaan. Kuva mistä tahansa maasta missä tahansa ajassa jää oleellisintaan paitsi silloin kun tutkija tyytyy pelkkään virallisen tasoon, asiakirjojen ja poliittisten tapahtumien kronologiseen kirjaan vientiin. Näin sitäkin suuremmalla syyllä, kun kysymys on Suomi-nimisestä maasta, jossa aatteet ovat raivonneet kuin kulkutaudit.

VÄÄRIEN VALINTOJEN KETJU

Tulokset ovat politiikan kriteeri. Suomen ensimmäisten itsenäisten vuosikymmenen vastaan-ajattelu ja valloitushaaveilu aiheuttivat 20- ja 30-luvun väärät valinnat, runsaasti ihmishenkiä vaatineen sodan, entisestä pienentyneen valtioalueen ja sotakorvaustaakan, joka kuitenkin nykyperspektiivistä katsellen on ollut yhdennellätoista hetkellä

(Jatkuu sivulla 3)

Kirjeitä

HAKEE I. W. W:n LOPUN AIHEUTTAMIA SYITÄ

Vancouver. — Olisiko Vapauden joku kynäilijä niin hyvä, että antaisi tähän asiaan perusteellisen selityksen Vapaus-lehden palstalla.

Mitkä olivat ne perussyyt ja -tekijät, että niin mahtava ja voimakas unio kuin I. W. W., joka toimi American manteereella, menetti mahtinsa ja hävisi aivan olemattomiin.

Olen lukenut muutamia kirjoja, joissa puhutaan tämän union toiminnasta ja sen monista valtavista lakkotaisteluista sekä niistä suurista haaveista, miten I. W. W. unio pakottaa kapitalistisen järjestelmän siihen asemaan, että sen on ehdoitta antauduttava Amerikan teollisuustyöläisille.

Luulivatko I. W. W. union johtajat siihen aikaan, että vallassa oleva luokka noin vain ehdoitta luovuttaa teollisuuslaitoksensa työläisille? Tätä kysymystä en minä ymmärrä ja uskon ettei sitä ymmärrä moni mukaan, että valta tulee sillä kun työläiset ottavat haltuunsa työmaat ja teollisuuslaitokset. Kapitalisti ei luovu mistään vapaaehtoisesti.

Minun ymmärrykseni mukaan on vanhan järjestelmän syöstävä ensin vallasta ja perustettava sen tilalle sellainen hallitus, jossa työväenluokalla on määräysvalta.

Olen kuullut paljon puhuttavan tämän union toiminnasta, mutta sen hajoamisen perussyistä en tiedä, enkä ole löytänyt niitä kirjoistakaan, mitä olen lukenut. Jotkut sanovat, että I. W. W. union jotkut johtajat myivät itsensä kapitalisteille, joskin suuri osa tapettiin sähkötuoleissa ja teljettin vankityrmiin.

Tiedosta kiitollinen. — Justiina.

SYNTYMÄ-PÄIVIÄ

Ida Heikkilä, Toronto, Ontario, täyttää tänään, toukokuun 9 pnä 84 vuotta.

Olivia Tolvanen, Toronto, Ont., täyttää sunnuntaina, toukokuun 14 päivänä 81 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

ERIKOISTARJOUS
Vapauden koko vuoden uusille tilaajille:
Canadassa: uusi koko vuoden tilaus .... $8.00 — SÄÄSTÖ $2.00
Yhdysvaltoihin: uusi koko vuoden tilaus .. 8.80 — SÄÄSTÖ 2.20
Suomeen: uusi koko vuoden tilaus .... 9.20 — SÄÄSTÖ 2.30
Tämä erikoistarjous on voimassa toukok. 31 päivään 1967
Arvoisa kansalaisemme, jos et ole vielä Vapauden tilaaja, niin käytä hyväksesi tätä erikoistarjousta ja tutustu lehteemme!
- - - - - - - LEIKKAA IRTI - - - - - - -
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69,
SUDBURY, ONTARIO
Tilaan Vapaus-lehden yhden vuoden ajaksi erikoishinnalla $.......
allaolevalla osoitteella:
Nimi..
Osoite..

Kreikan murhenäytelmä

Melkein kaksi vuotta jatkunut Kreikan poliittinen kriisi on joutunut dramaattiseen vaiheeseen. Taantumukselliset sotakiihkoilijat ovat ottaneet vallan käsiinsä. Vaikka sotilasvallankaappaus olikin valmisteltu salassa, ei kuitenkaan ole vaikea selvittää niitä vaikuttimia, jotka sysäsivät Kreikan taantumuksen epätoivoiseen tekoon.

Viisitoista vuotta sitten Kreikka liittyi NATO:n jäseneksi. Sille luvattiin turvallisuutta ja riippumattomuutta, jota pohjoiset naapurit muka uhkasivat. Kreikasta tuli itse asiassa Yhdysvaltojen sillanpääasema Etelä-Euroopassa. Maa peittyi NATO:n sotilastukikohtaverkkoon ja satamista muodostui Amerikan 6. laivaston tukiasemia. USA:n sotalaivat saapuivat Kreikan aluevesille kuin omilleen. Tähän voi vielä lisätä, että jokseenkin vuoden väliajoin muinaisen Hellaan kamaralla järjestetään NATO:n taisteluharjoituksia. Viime syksyn taisteluharjoituksia komensi entinen Hitlerin kenraali, nykyinen NATO:n joukkojen keskusvyöhykkeen ylikomentaja kreivi Kielmansegg.

NATO:n strategit panivat Kreikan kannettavaksi sille ylivoimaisia sotilaallisia rasituksia. Muihin Atlantin liiton jäsenvaltioihin verrattuna on Kreikalla väkilukuunsa nähden suurempi armeija. Niinpä esimerkiksi 19-miljoonaisella Canadalla on armeijassaan 120,000 miestä ja 9-miljoonaisella Belgialla 100,000-miehen armeija. Kreikan väkiluku on 8,5 miljoonaa ja aseissa 162,000 miestä.

Vuositulot asukasta kohti Kreikassa olivat viime vuonna YK:n tietojen mukaan 388 dollaria, Belgiassa 1180 dollaria ja Canadassa 1583 dollaria. Viime neljän vuoden aikana on Kreikan hallitus kuluttanut sotilasmenoihin valtavan suuren summan — 800 miljoonaa dollaria. Suhteettoman suurien sotilasmenojen aiheuttaman budjettivajauksen peittämiseksi ovat kuninkaallinen hovi ja hallitus harjoittaneet väestön tuloverojen lisäämisen ja maatalouden kehitykseen sekä sosiaalisiin tarpeisiin varattujen määrärahojen supistamisen politiikkaa. Viime vuonna oli tässä suhteellisen pienessä maassa 300,000 työtöntä, ja 10,000 kreikkalaista muutti ansiotarkoituksessa siirtolaisiksi ulkomaille.

Tämä kaikki ei ole voinut lujittaa Kreikan hallitusvaltaa. Laajat yhteiskuntapiirit alkoivat esiintyä yhä päättävämmin maan demokratisoinnin ja sen ulkopoliittisen suuntauksen muuttamisen sekä maan kansallisen itsenäisyyden lujittamisen puolesta. Vastaukseksi tähän kuninkaallinen hovi ryhtyi toimenpiteisiin, jotka merkitsevät nykyisen sotilasvallankaappauksen alkusoittoa. Vuoden 1965 heinäkuun puolivälissä pakotti kuningas Konstantin Papandreoun johtaman hallituksen eroamaan siitä huolimatta, että sillä oli parlamentissa kahden kolmanneksen äänten enemmistö takanaan. Porvarillinen keskustaunioni, jota Papandreou johti, noudatti, joskin epäjohdonmukaisesti demokraattisten muutosten ohjelmaa. Papandreoun pakottaminen eroamaan synnytti maassa vakavan kriisin. Vajaassa kahdessa vuodessa on Kreikassa vaihtunut hallitus neljä kertaa.

Huhtikuun alussa kuningas Konstantin määräsi oikeistolaisen ERE-puolueen johtajan Kanellopouloksen uudeksi pääministeriksi. Tällä puolueella oli takanaan vain 100 ääntä 300:sta. Kanellopoulos hajotti parlamentin ja määräsi uudet vaalit toukokuun 28 päiväksi. Odottamatta vaaleja, jotka olisivat olleet uutena murskaavana iskuna oikeistolaisille, Kreikan hallitsevat piirit panivat peliin viimeisen korttinsa — sotilaskaappauksen.

Yhä selvemmin piirtyvä kuva vallankaappauksesta ei jätä epäilystäkään siitä, ettei kaappauksen takana ole Amerikan lähetystö ja CIA:n sormet, sillä eihän tässä maassa ole viime aikoina tapahtunut ainoatakaan poliittisen kriisin jyrkkää käännettä ilman viimeksi mainittujen osuutta. Ei tarvitse olla profeetta voidakseen väittää, että sotilasdiktatuuri ei pysty ratkaisemaan ainoatakaan Kreikan pulmakysymystä. Se saattaa vain kärjistää maassa vallitsevan tilanteen äärimmilleen ja muuttua uusien yhteiskunnallisten konfliktien lähteeksi.

Dmitri Gudkov

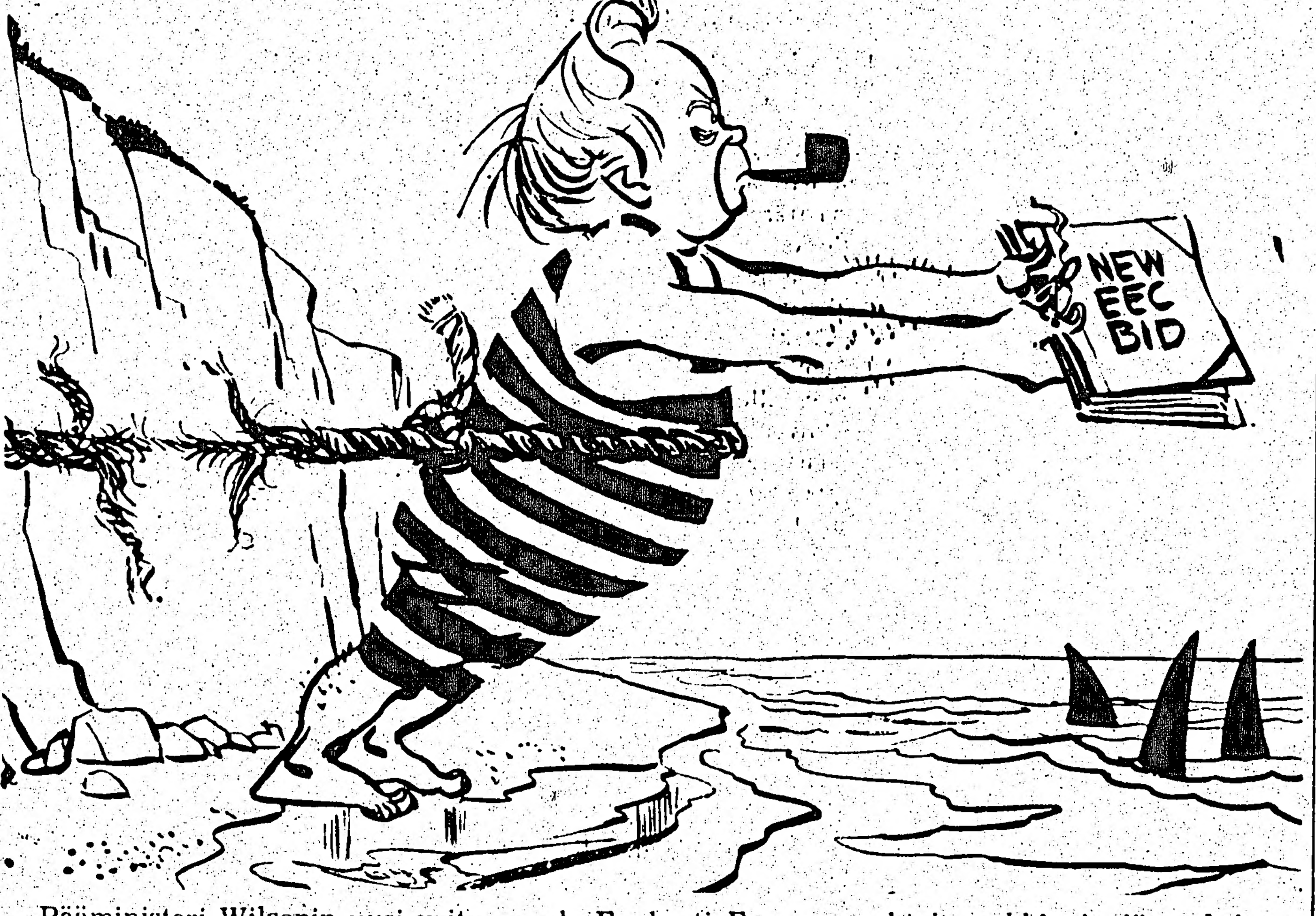

Pääministeri Wilsonin uusi yritys saada Englanti Euroopan yhteismarkkinain jäseneksi.

PÄIVÄN PAKINA

MILJOONAN DOLLARIN TYTTÖ

Mitä hyvänsä itse kukin ajattelee Yhdysvaltoihin äskettäin saapuneesta Josef Stalinin tyttärestä, hänen henkisestä mielentilastaan tai aineellisista tavoitteistaan, yksimielisiä oltanee kuitenkin siitä, että "häntä ei heiluta koiraa", ts. hän ei käytä hyväkseen Yhdysvaltoja, vaan Yhdysvaltain äärioikeisto käyttää Svetlanaa epäinhimillisen kyynisesti omiin tarkoituksiinsa, nimenomaan "kylmän sodan" lietsomiseen.

Mutta ratsastakaamme nyt kuitenkin toisen vasikalla lainaamalla Suomen laajimmin leviävän työväen päivälehden Helsingissä ilmestyvän Kansan Uutiset lehden pakinoitsijan "Juorkunnan Jussin" mielenkiintoisen kuvauksen tapahtumasta huhtikuun 26 pltä:

Tulee sääli Stalinia, jota hänen tyttärensä rupeaa muuttamaan dollareiksi. Amerikkalaiset ovat jo laskeneet paljonko Svetlana saa ja päätyneet tulokseen: vähintään miljoonan. Reportterit ovat jo omaksuneet kunnioittavan ja ihailevan sävyn: 'erittäin viehättävä nainen", "joustava ja itsevarma", "hänen rohkea ja avoin hymynsä" jne.

Svetlana matkusti passilla, hän ei ole mikään pakolainen, hän ei myöskään pysty tekemään mitään "suuria paljastuksia", ainoastaan lisäämään henkilökohtaisia yksityisseikkoja sellaiseen mikä jo suurin piirtein tunnetaan. 15 vuotta sitten asia olisi ollut toinen, mutta silloin Svetlana ei olisi saanut passia eikä hän silloin ehkä olisi halunnutkaan muuttaa Neuvostoliitosta minnekään.

Juttu on siis mitä suurimmassa määrin Svetlanan yksityisasia. Kiusaus on tietysti hänelle ollut suuri. Yhden aikamme kuuluisimman henkilön tytär on istunut siellä Moskovassa ilman mitään erikoisasemaa. Ei mitään mainetta edes, kukaan ei ole käynyt haastattelemassa, ei kuvaamassa, saati että olisi pyydetty jotakin kirjoittamaan. Ei minkäänlaisia markkinoita siellä, vaikka ihminen omistaa miljoonan dollarin aarteen.

Mutta lännessä Stalin on vieläkin ensiluokkaista kauppatavaraa. Amerikkalainen uutistoimisto tiedottaa: 'Stalinin tyttärestä tulee lännessä hyvin varakas nainen, sillä hänen perässään on jo juossut ja juoksee edelleen sankka parvi amerikkalaisten sanomalehtien ja kustantamojen edustajia valmiina kirjoittamaan moninumeroisia shekkejä palkkioksi artikkeleista ja muista kirjallisista tuotteista.

Eivätkä ostajat ole mitenkään vaativia edes tuotteiden kirjalliseen tasoon nähden. Tekijän nimi kyllä myy, ja lehdillä ja kustantamoilla on armeija työteliäitä kirjoittajia, jotka muokkaavat hieman puolivalmiiksikin jääneen tekstin julkaisukelpoiseen asuun. Epäilemättä muistelmat tulevat olemaan kirjallisesti hiottua tyyliä ja niiden juonenkuljetus mitä jännittävintä.

Lienee minussa joitakin kristin uskon opetuksesta jääneitä pakkomielteitä se, että muistelen neljättä käskyä — "kunnioita isääsi ja äitiäsi" — ja hätkähdän kun Svetlana nyt siellä kristittyjen amerikkalaisten edessä rohkeasti ja avoimesti hymyillen puhuu isänsä vainohulluudesta. Tuntuisi jotenkin sopivammalta, että siitä puhuisivat muut kuin asianomaisen oma tytär. Mutta saahan hän siitä miljoona dollaria, mikä on tietysti varteen otettava motiivi.

Kiinnostavinta tässä jutussa on tuo eri tavarain erilainen arvo erilaisissa olosuhteissa. Luin erään muistelman Leninistä — kirjoittajana Leninin täysin tilapäinen tuttavuus, joka tuskin sai suurtakaan maksua artikkelistaan —, jossa Leninin kerrottiin asettaneen epäilyksen alaiseksi koko paljon puhutun ihmisen omistamisvietin: "Erämaissa se, joka omistaa kaivon, on rikas, mutta meidän ilmastossamme kukaan ei tavoittele kaivojen omistamista. Jos ihmisillä on tarpeeksi kaikkea mitä he tarvitsevat, niin omistamisen himo häviää."

Siinä on itua vai mitä? Ja nyt kun Svetlana tekee muistelmansa, saattaa käydä niin, että länsi saa tarpeekseen Stalinia. Stalinin markkina-arvo laskee sen jälkeen jyrkästi. Hänellä on hintaa suurelta osalta omasta ansiostaan: hän eli hyvin salaperäisesti. Joten tavallaan hän on itsekin syyssä siihen, että hänen tyttärensä tekee hänestä dollareita.

Mitä avoimempaa, laajempaa tietojen välitys on, sitä vähemmän jää sijaa sensaation myyjille.

* * *

Lisä- ja reunahuomautukset lienevät aiheettomia.

— Känsäkoura.

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Kylmän kevään terveiset täältä ylämaista. Viime viikolla kävi kova kolina tuossa vieressämme olevalla järvellä kun kovat kevättuulet alkoivat siirrellä niitä pitkän talven jäitä ja niin siinä kävi että lauantai-iltaan mennessä järvi oli vapaa jäistä. Se on käsittääkseni aivan normaali aika tämän järven jäiden lähdölle. Entisaikojen vanhat suomalaiset pioneerit jotka olivat saapuneet näille tienoille selkäreppu pykälässä, kertoivat havaintonaan tuttavilleen, että tämä järvi on runsaasti kuusi kuukautta jään peitossa vuodessa. Ajatus näyttää olevan täysin paikkansa pitävän, vaikka monet muut seikat ovatkin suuresti muuttuneet viimeisen kuudenkymmenen vuoden aikana.

* * *

Valtuustomme on käynyt hyvin sitkeitä neuvotteluja sillä nämä kunnallisverot ovat jo entuudestaan korkeat ja nykyaikaiset menot jatkuvasti kohoavat. Budjettia ei tahdota saada pysymään tasapainossa. Tällä kertaa on tiedossa parin millin verokorotus kotienomistajille, joka tietää melkoista lisäystä ensi kuussa alkavalle veronmaksulle. Koulukustannukset muodostavat suurimman osan kunnallismenoissa. Eikä tältä puolen ole havaittavissa minkäänlaista huojennusta, koska kouluja laajennetaan jatkuvasti, joka on nykyajan vaatimus kaikkialla.

* * *

Centennial vuoden juhlallisuuksista puhutaan ja kirjoitetaan jatkuvasti, mutta joka tapauksessa ne näyttävät jäävän vain sellaisiksi pieniksi ja puutteellisiksi elämänmenoiksi; pidetään tansseja, päivällis- ja teekutsuja ja kaikki kantavat tuota Centennial nimeä, mutta mitään ulospäin näkyvää yhtenäisyyttä ei näytä olevan. Valtuustomme on kyllä valinnut siihen toiminnan komitean, mutta ei sieltäkään päin ole paljon vielä kuulunut mitään. Timminsissä erosi toimestaan mies, joka oli palkattu johtamaan tätä juhlallisuustyötä. Eron syyksi hän mainitsi, että kuusituhatta dollaria on liian pieni summa jonka kauppalan valtuusto oli myöntänyt tähän tarkoitukseen.

Kaikesta päättäen näyttää siltä, että ei Pohjois-Ontariossa päästä Sudburyn perukan suomalaisten tasolle juhlan järjestämisessä, eikä sitä taideta päästä menneillä muullakaan paikkakunnalla koska puuttuu kulttuurillista kokemusta ja järjestöllistä ajattelutapaa.

Sudburyn perukan suomalaisten yhtenäisyys on kerrassaan poikkeus koko laajassa Canadan maassa. Sitä ei kulttuurillisessa mielessä voi jäljitellä suuremmatkaan kaupungit, puhumatta mistään kansallisista toiminnoista. Uskon, että koko Canadan suomalainen väestö tuntee ylpeyttä rinnassaan kaikesta siitä työstä mitä maanmiehemme ovat siellä tehneet ja tulevat tekemään tänä Canadan satavuotispäivänä. Kiitos ja kunnioitus teille kaikille, mutta erikoisesti niille, jotka hakkaavat ja pehmittävät niitä näreitä näytelmässä "Tukkijoella".

Pohjois-Ontariossa tulee yksi huomattava tapahtuma Centennial vuoden merkeissä, sillä Ontario Northland rautatieyhtiö on päättänyt asettaa liikkeelle ensimmäisiä kuljetusvälineitään mitä tuo systeemi hallitsi sen alkuvuosina, esimerkiksi höyryveturin, joka on rakennettu vuonna 1909, ja matkustajavaunuja jotka on pantu liikenteeseen vuonna 1914. Tämä juna tulee liikennöimään jokaisessa rautatien varressa olevassa kylässä siten että se pysähtyy kansan katseltavaksi ja sen lähtiessä pois ihmiset saavat kuulla sen korvia vihlovan vislauksen.

* * *

Kuolonsaalista: Viime torstaina saatettiin täällä haudan lepoon yli kolmekymmentä vuotta pohjoisessa asunut kansalaisemme Maria Saarikoski, joka kuoli pitkän sairauden jälkeen täkäläisessä yleisessä sairaalassa. Edesmennyt Maria Saarikoski oli syntynyt Alahärmässä ja oli kuollessaan 59 ikäinen. Ketään läheisiä sukulaisia ei tiedetä olevan täällä, mutta tuttavat suorittivat hautauspalvelun. Edesmennyt kansalaisemme kuului lehtemme Liekin vakituiseen lukijakuntaan. — H.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Kaiku-kuoron kabaretti on osaston haalilla, 316 Bay Street, kuoron 20-v. syntymäpäivänä perjantaina, toukokuun 5 pnä. Kevyt ravintolatarjoilu alkaa kello 7 illalla ja hyvä tanssisoitto kello 9 illalla. Tervetuloa jokainen, sanovat järjestäjät.

Fort Williamin kaupungintalon sivussa oleva viime sodan rintamille jääneiden muistopatsas on päätetty nyt muuttaa uuden kaupungintalon eteen. Canadan Legionan osasto lupasi suorittaa puolet kustannuksista ja kaupungin valtuusto toisen puolen.

* * *

Näin hyvissä ajoin on jo tehtävä tunnetuksi, että lauantaina, toukokuun 20 pnä on kaksikin arvokasta illanviettopaikkaa.

Kello 7 illalla syödään kansainvälinen illallinen Canadian Tribune-lehden kunniaksi ukrainalaisella Labor Temple-haalilla, 516 High St. S. Kalkkunan ohella kuuluu siihen kaikkea syötävää ja juotavaa.

Sitten kello 9 illalla alkaa CSJ:n osaston toimeenpanema Centennial palkintotanssi, jossa orkesteri soittaa. Se on osaston omalla haalilla 316 Bay Street. Myöhemmällä tanssin lomassa jaetaan ne 8 hyvää palkintoa, joista ensimmäinen on arvokas vaatetuslahja International osuusliikkeen vaatetusosastolta; toisena on suurikokoinen pöytälamppu, lahja Twin City Furniture & Appliances-liikkeestä; kolmas on makuuhuoneen kaksoislamppusetti, Laskinin huonekaluliikkeestä; neljäs on sähkökahvipannu, Maier Hardware-liikkeestä; viides on Watermanin säiliökynä, Vapauden Book Storen lahja; kuudes on miesten nahkaiset hansikkaat; seitsemäs on laatikko omenia ja kahdeksas on naisten käsilaukku. Täten nyt jo CSJ:n puolesta lausutaan kiitokset kaikille lahjoittajille.

Ovilippuja on myyty kaupungeissa ja ympäristön paikkakunnilla osaston, Kaiku-kuoron, naisten kerhon ja Iskun toimesta. Tässä 100-vuotisjuhlassa on tilaisuus pitää hauskaa ja lisäksi saada joku arvokas ovipalkinto.

Ovilippujen myynti vieläkin jatkuu ja hinta on vain 25 senttiä. Nyt sopii jo kysyä kenellä on vielä tarjolla.

* * *

Fabian Bloom kuoli Dawson Court-vanhainkodissa tiistaina toukok. 2 pnä. Hän oli syntynyt Kuopiossa, Suomessa ja oli 88-vuotias. Canadaan hän tuli 64 vuotta sitten. Alkuaikoina hän oli maitofarmarina McIntyre kunnassa, Ostolassa. Hän oli yksi CSJ:n ja osuusliikkeiden perustajia. Jälkeensä jäi vaimonsa Fanny, poikansa Wäinö, 5 lastenlasta täällä ja yksi veli, Alex Suomessa. Hautaus toimitettiin viime torstaina sukulaisten ja tuttavien saattamana Riverside hautausmaahan. — ATH

Myytävänä

Mansikan-, raparperin- ja parsaheinätaimia, mustia ja punaisia viinimarja-, karviais- ja vadelmapensaita, hedelmäpuita, sinisiä kuusia, monivuotisia aita- ym. pensaita.

Hansen's

PUHELIN 345-7415

Riverside Drive

Port Arthur Ontario

(9—11—13)

REHELLISEN AUTOKAUPAN TAKAAVAT

USIA AUTOJA — KÄYTETTYJÄ

ALBERT KUUSELA

BILL KUNNAS

LAKEHEAD MOTORS LTD.

INTERCITY PUHELIN 345-6581 PORT ARTHUR

Mirjam Vire-Tuominen:

Länsi-Saksan sodanäänet

Hell ist unser Lachen
Froh ist unser Mut!
Rot ist unsre Klinge
vom Bolschewistenblut!

("Kirkas on naurumme, iloinen mielemme, punainen aseemme terä bolsheviikkien verestä!")

Näin kuuluu Länsi-Saksan armeijan, Bundeswehrin, vuoristorykmentti 8:n (Mittenwald) edelleenkin tällä kymmenluvulla käytössä suosittu marssilaulu. Vanhat vääpelit komentavat länsisaksalaisia sotilaita huutaen: "Te synagooganhäpäisijät" "Emme ole missään juutalaiskoulussa!"

PSYKOLOGISTA SODANKÄYNTIÄ

Sotilasslangi ja vääpeleiden kielenkäyttö on omaa luokkaansa useassakin maassa. Siitä ei sellaisenaan ole syytä pitkiin johtopäätöksiin. Tässä nämä yksityistapaukset liittyvät kuitenkin yhtenäiseen linjaan. Uusnatsien menestys Länsi-Saksan vaaleissa kaksikymmentä vuotta Hitlerin tappion jälkeen pakottaa suhtautumaan vakavasti militaristiseen revanshihenkiseen mielipidemuokkaukseen, jonka maaperästä natsismin uusi nousu on tapahtumassa.

Perinteiden kunnioittamiseen liitetään Länsi-Saksassa määrätietoisesti Hitlerin sodat. Saksan Liittotasavallan puolustusministeriö on määrännyt, että kasarmien seinille on ripustettava Hitlerin aikaisten sotien kenraalien muotokuvia kaikkine natsien kunniamerkkeineen. Armeijan osastot järjestävät ystävyystilaisuuksia entisten sotilaiden kanssa ja urotöinä niissä esitetään fasistisia valloitussotia. Yhä useammin kuuluu sana jos. Sodan päättyminen olisi ollut toinen, jos Hitler ei olisi tehnyt niin ja niin. Jos Hitlerillä olisi ollut atomipommi, ei Venäjän talvi olisi päässyt yllättämään, jos jne. Paha ei ollut sota, vaan se, että sotaa ei voitettu.

255:nnen lento- ja tykistöpataljoonan yhteisessä tilaisuudessa entisen Wehrmachtin laskuvarjojääkäri-tykistöpataljoonan kanssa kokouspaikkana olevan urheiluhallin seinät oli verhottu valkeilla laskuvarjokankailla. Niihin oli merkitty saksalaisten entiset valtausretket: Hollanti, Ranska, Kreeta, Venäjä jne. Vara-amiraali Zenker, Länsi-Saksan laivaston tarkastaja, julisti puheessaan alokkaille sotilasvalan vannontatilaisuudessa Wilhelmshavenissa: "Me vanhat, jotka palvelimme vanhassa laivastossa suuramiraalien Raederin ja Dönitzin komennossa taistelimme kunniakkaasti heidän johdollaan. Nürnbergin tuomio syntyi senaikaisissa sekavissa oloissa, nyt ei suuramiraaleja enää tuomita." (Der Spiegel 28/64).

Bundeswehrin pääesikunta julkaisee kansalaiskasvatuksen ja psykologisen varustautumisen lehteä ("Heife für staastbürgerliche Bildung und psychologische Rüstung") Sen sisällöstä puhuu esimerkiksi seuraava armeijan ylitarkastajan tiedonanto kaikille komentajille 22. 6. 1962: "Bundeswehrin sotilaiden tulee tuntea ja tietää, millaista uhkaa vapauttamme vastaan merkitsee kommunistinen totalitarismi, mitä vaaraa merkitsevät ei-kommunistisen maailman kaikille kansoille kommunistiset maailmanvaltaussuunnitelmat . . ."

X-PÄIVÄ

Länsisaksalaiset sotilaat kasvatetaan siihen, että vihollinen on idässä. Jo 40-luvun loppuvuosina alettiin puhua X-päivästä, jolloin lännen joukot aloittaisivat salamahyökkäyksensä. Amerikkalainen Newsweek-lehti selosti 10. 4. 1950 ns. Halderin suunnitelmaa, jonka olivat laatineet Hitlerin entiset kenraalit. Sen mukaan X-päivän hyökkäyksen tarkoituksena on saavuttaa Berliini, Varsova ja Stettin kolmessa päivässä. X-päivä on siirtynyt, mutta varustautuminen on tullut yhä tehokkaammaksi.

Huippunsa kiihotus X-päivästä saavutti v. 1961. Silloin heinäkuussa Bonnin hallitus julkaisi yksityiskohtaiset suunnitelmat siitä, miten Saksan demokraattinen tasavalta, tai "Keski-Saksa", kuten Bonnin hallitus sitä nimitti, yhdistetään länteen, sosialistinen suunnitelmatalous muutetaan kapitalistiseksi, "mikä on edellytyksenä Länsi- ja Keski-Saksan taloudelliselle integraatiolle" (Bulletin des Presse- und Informationsamtes der Bundesregierung, Bonn, 7. 7. 1961). NATO:n Keski-Euroopan joukkojen ylikomentaja kenraali Speidel suoritti Länsi-Saksan asevoimien tarkastuksen Saksan demokraattisen tasavallan rajojen läheisyydessä elokuun alussa. NATO ilmoitti päättäneensä lisätä asevoimiaan Saksassa 80,000 miehellä ja lehdet tiedottivat kuuden amerikkalaisen divisioonan olevan hälytystilassa. Puolustusministeri Franz-Josef Strauss ilmoitti 2 pnä elokuuta armeijan olevan valmiina suorittamaan NATO:n sille asettamat tehtävät. Tässä tilanteessa Saksan demokraattinen tasavalta sulki rajansa Länsi-Berliiniin, pysähdyttäen sitä kautta suoritetun taloudellisen ja muun sa-

(Jatkuu sivulla 4)

Kirkland Laken kuulumisia

Swastika. — Talvi oli pitkä ja luminen täällä pohjoisen perukalla ja näyttää tämä kevään tulokin ryppyilevän. Vahva jää on vielä järvissä ja joka aamu on vielä kovia pakkasia, että joutuu vetämään karvalakin korvilleen.

Tuolla naapurikylässä, "Pohjan tähden alla" kuuluu olleen kovat vesitulvat ihmisten kiusana ja vastuksena, että eipäs kuulu olevan helppoa kenelläkään mutta kesään päin tässä ollaan kuitenkin menossa.

* * *

Tämä meidän naistenkerhomme järjestää kahviaiset vanhaan tapaansa entisellä poikatalolla sunnuntaina, toukokuun 14 pnä klo 7 illalla. Pelaamme siellä seurapelejä ja kaikille tarjotaan vapaat kahvit. Siis tervetuloa tähän äitienpäiväkekkeriin suurella joukolla.

* * *

Yksi kerhomme jäsenistä, Aino Pitkänen on paikallisessa sairaalassa. Toivomme hänelle pikaista parantumista. Aino on toiminut vakituisena "huutajana" bingopeleissämme, siis hyvin tärkeä henkilö kerhossamme. Toivomme myös kaikille toisille sairaille pikaista tervehtymistä. Vili Pekola on myös jatkuvasti sairaalahoidossa.

* * *

Myöskin toivomme, että tämä kevät ja kesä toisi rauhan tänne sotaiseen maailmaan, että loppuisi tuo viattomien ihmisten teurastus ja että miljoonissa ja miljardeissa laskettavat rahasummat, jotka uhrataan sotaan ja hävitykseen käytettäisiin ihmisten hyvinvointiin. Siis keväisin rauhanterveisin.

— E. K.

Kauneimmat

PUNAISET RUUSUT

LAURI LATVAN

muistolle

Irene ja Hannes Vuori
Dolores Niskanen ja Keven

St. Catharines Ontario

Äitienpäiväjuhla Detroitissa

Detroit, Mich. — Detroitin Laulajatytöt ja kulttuuriseura järjestävät taas äitienpäiväjuhlat sunnuntaina toukokuun 14 pnä klo 1 ip., Jewish Music Centressä 14868 Schaefer. Ensin tarjoillaan päivällinen, jonka jälkeen on ohjelmaa. Kuoro esittää lauluja, puhe äitienpäivän merkeissä, runo, soololaulua y.m.

Lopuksi yleinen tanssi Lauran soitolla. Siis tervetuloa.

Kevätterveisin — Senia.

SUOMI VALITSI SAKSAN "KOHTALONYHTEYDEN" 1918

(Jatkoa sivulta 2)

tapahtunut sysäys pelkän puuhun nojautuvan vientiteollisuuden lamauttamiseksi. Tappio on koitunut voitoksemme.

Englantilaisen Authony Uptonin ja muidenkin yllyttämänä on kiistelty ja kiistellään siitä, millä kohdalla tehty linjanvalinta oli Suomen kohdalla ratkaiseva. Väitetään myös, ettei Suomella ollut muuta tietä kuin liittoutuminen Saksan kanssa, johon sillä on ollut "kohtalonyhteys". Jossittelu on aina leikkipeliä. Voimasuhteet ja katsomustavat määräävät ratkaisuja kansainvälisellä kentällä ja niiden mukaan lankeaa arpa myös kansojen ja valtioiden sisällä. Vasta nyt on havahduttu huomaamaan rauhanpolitiikan mahdollisuudet.

KOTIMAINEN VOIMAKENTTÄ

Vuosisadan alkukymmenellä oli Suomen kansan enemmistö kaksinkertaisen käskijävallan kohteena, vieraan venäläisen ja oman kotimaisen. Kansainvälisesti suhteellisen korkea sivistystaso ja sosialismin aatteiden myötä levinnyt itsetietoisuus, jota ruokki kansanedustuslaitoksen syntyminen, törmäsivät kummankin ylivallan vastustukseen. Eduskunta ei täyttänyt siihen kiinnitettyjä toiveita porvarillisten puolueiden sabotoidessa tsaarivallan tukemina uudistuksia, joita tämä itsetietoisuus vaati. "Dialogi" vastakkaisten voimien välillä oli olematonta.

Sivistyneistö, joka tuli joko säätyläispiireistä tai suhteellisen uudesta porvaristoluokasta, pysyi vieraana tälle sosiaaliselle paineelle. Sen piirissä harrastettiin korkeintaan hyväntekeväisyyttä alempia luokkia, rahvasta kohtaan. Vanha virkavalta ja vanhasuomalainen puolue sen mukana myötäili lisäksi kaikessa politiikassaan tsarismia. Uusi sivistyneistöpolvi sen sijaan eleli kalevalaisissa kansallisromanttisissa haaveissa ja siitä aktiivisimmat (ja nuorimmat) halusivat toteuttaa aatteensa vaikka ase kädessä. Maailmansodan olosuhteet antoivat tähän mahdollisuuden. Tsaari-Venäjän vihollismaa keisari Wilhelmin Saksa, tarjosi asekoulutuksen jääkäreille, jotka valmistautuivat sitä hetkeä varten, jolloin suuriruhtinaskunta olisi asein lopettanut emämaan ylivallan.

MAAILMANKUVA MUUTTUU

Piirustukset kuitenkin pettivät lokakuun vallankumouksen tuodessa Venäjällä valtaan Leninin johtaman bolshevikkipuolueen, joka ainoana koko Venäjänmaan puolueista oli etukäteen sitoutunut myöntämään Suomelle itsenäisyyden. Jääkäreitä ei tarvittukaan.

Suomen viranomaiset ja puolueet vasemmisto ja oikeisto erikseen, olivat helmikuun vallankumouksen jälkeen useaan otteeseen esittäneet itsenäisyysajatusta Venäjällä valtaa pitävälle Kerenskin hallitukselle saaden aina saman epäävän vastauksen. Yksipuoliseen itsenäisyysjulistukseen ei hallitseva suomalainen virkamiehistö uskaltautunut. Vasta lokakuun vallankumouksen jälkeen (siis marraskuun 7 pn jälkeen) tämä askel otettiin. Eduskunta hyväksyi senaatin (so. hallituksen) valmisteleman itsenäisyysjulistuksen jouluk. 6 p. 1917. Svinhufvudin "itsenäisyyssenaatti", joka jo hyvissä ajoin tätä ennen oli solminut kiinteät suhteet Saksaan, olisi jättänyt tilanteen tälleen elleivät Saksa ja Ruotsi olisi vaatineet, että itsenäisyyden tulee saada Venäjän vahvistus ennen kuin ne puolestaan tunnustavat Suomen.

LENININ KYNÄNPIIRTO

Ulkovaltojen painostamana liikkeelle lähtenyt Svinhufvud sai joulukuun 31 pnä 1917 kylmässä Smolnan eteisessä Leninin allekirjoituksen paperiin, jossa tunnustettiin Suomen irtoaminen. Suomen itsenäisyyden vahvistus tapahtui tammikuun 4 pnä Neuvostoliiton kansankomissaarien neuvostossa. Kivuttomampaa itsenäisyyden toteutumista saa historiassa hakea.

Ruotsi, Saksa ja Ranska tunnustivat nyt välittömästi itsenäisyytemme. Englanti ja USA jäivät odottavalle kannalle aina vuoden 1919 maaliskuun eduskuntavaaleihin saakka ja empivät sittenkin toukokuun alkuun. Ranska katkaisi diplomaattiset suhteet syksyn 1918 kuningasäänestyksen takia solmiakseen ne uudelleen vasta Englannin ja USAn rinnalla. Näille kolmelle länsivallalle, joista tuli I maailmansodan voittajavaltoja, ei Suomi ollut itsenäinen vaan Saksan alusmaa jonka ulkopolitiikka "hoidettiin Berliinissä", kuten eräs diplomaatti asian ilmaisi. Jos Venäjällä olisi säilynyt tsaarivalta tai edes Kerenskin hallinto, voidaan sanoa ilman jossittelua: itsenäisyydestä olisi todella jouduttu taistelemaan, mikäli vanhasuomalainen, venäläisiä matkaileva hallintokoneisto ei olisi tukahduttanut aktivistien intoa ja saanut Suomen jatkamaan olemassaoloaan Venäjän eräänä kuvernementtina.

"Itsenäisyyssenaatin" linjaratkaisu, joka oli tapahtunut jo ennen joulukuun itsenäisyysjulistusta ja johon kuului rivistäytyminen Saksan rinnalle ja taistelu Neuvostoliittoa vastaan, muodostui kolmen ensimmäisen itsenäisyysvuosikymmenen kohtalokkaaksi peruslinjaksi.

SUOMEN "KIITOS"

Lenin, bolshevikit, Neuvostoliitto olivat antaneet Suomelle itsenäisyyden, mutta joutuivat kohta kokemaan sen kiittämättömyyden. Ei riittänyt, että rautatieyhteydet ja kauppa (noin 30 pros. Suomen siihenastisesta kauppavaihdosta) katkaistiin. Suomi piti miljoonakaupunki Pietaria merisaarrossa Tarton rauhaan saakka ja sen maaperältä tehtiin 1918—1922 useita valloitusretkiä Neuvostoliiton alueelle. Mannerheim suunnitteli intensiivisesti Pietarin valtaamista keväästä 1918 alkaen vuoden 1919 lopulle. Myöhemmin 30-luvulla hallitsivat Suomen henkistä ilmapiiriä Suur-Suomea havittelevat järjestöt ja lehdet. Pieni Suomi oli imperialistisen mammuttitaudin riivaama.

Jatkuu

— Hilkka Ahmala.

SUURI KIRJALLISUUDEN ALENNUSMYYNTI

HINNAT LASKETTU 30%

JOTKUT ENEMMÄNKIN

Kiirehtikää tilaustanne, että pääsette osalliseksi tästä erikoistarjouksesta.

	Ennen	NYT
Ants Oras: VIRON KOHTALONVUODET, sid.	4.25	2.95
Harold Robbins: PARK AVENUE 79, sid.	3.50	2.45
Kingsley Amis: ONNELLINEN JIM, sid.	1.75	1.20
Elizabeth Bowen: TALO PARIISISSA, sid.	2.00	1.40
Joyce Warren: ELIOT SOITTAA TORVEA, sid.	2.25	1.55
Kingsley Amis: VIRKA JA VIETTELYS, sid.	1.50	1.05
Wilhelm Treue: KRUUNUPÄITÄ, VALTIOMIEHIÄ, HENKILÄÄKÄREITÄ, sid.	2.00	1.40
P. J. Bouman: YKSINÄISTEN VALLANKUMOUS, sid.	2.00	1.40
Sylvia Groth: TYTTÖJEN PENSIONAATTI, sid.	2.50	1.75
Georges Bernanos: MAALAISPAPIN PÄIVÄKIRJA, sid.	1.50	1.05
Juhani Tuura: KIVINEN LEIPÄ, sid.	1.75	1.20
KERSTI BERGROTHIN PARHAAT PAKINAT, sid.	2.75	1.90
Tauno Koskela: MUTT KAPTEENI VARPPAS SYHYSIVA VAA, sid.	1.75	1.20
Carlo Cassola: BUBEN TYTTÖ, sid.	3.25	1.65
Anna Ungelo: NAISTEN JEAN, sid.	3.00	1.50
Walentin Chorell: NAINEN, sid.	2.50	1.75
Veijo Meri: MANILLAKÖYSI, sid.	2.25	1.55
— " — LEIVOTTUN LÄÄKÄRI, sid.	1.75	1.20
Satu Waltari: HAIKEAT LEIKIT, sid.	2.00	1.00
John Masefield: KULTAINEN KUKKO, nid.	1.75	1.20
Owe Husahr: YÖN KUDOS, sid.	2.70	1.35
Richard Gordon: Lääkäri liemessä, sid.	2.50	1.75
Kersti Bergroth: SALAISUUTEMME, sid.	1.75	1.05
Alice Lyttkens: SYNTIINLANKEEMUS, sid.	2.00	1.00
Irwin Shaw: ROUVA CROWN, sid.	3.75	2.60
Joy Packer: VIINILAAKSO, nid.	2.25	1.55
John Braine: TILAA HUIPULLA, sid.	3.50	1.75
Giuseppe Marotta: NAPOLIN KULTAA, sid.	1.75	1.20
Dorotea Granö: NIIN TANSSI MORSIAN, sid.	3.00	2.10
Prosper Merimee: CARMEN, sid.	1.80	1.25
Seppo Karjala: -25 SYNTYNYT, sid.	2.00	1.40
Veikko Huovinen: SIINTÄVÄT VUORET, sid.	2.00	1.40
Willa Cather: KUOLEMA NOUTAA ARKKIPIISPAN, sid.	1.50	1.05
Nigel Balchin: TIE METSÄN HALKI, sid.	1.50	1.05
Voitto Viro: KIRJEITÄ ILOSTA, SURUSTA JA IHMISESTÄ, sid.	2.50	1.75
Voitto Viro: KIRJEITÄ NIILLE JOTKA EHKÄ ELÄVÄT, sid.	2.75	1.90
Olga Golback: ME NUORET 40-VUOTIAAT, sid.	2.50	1.75
Werner Bergengruen: SUURTYRANNI, sid.	2.50	1.75
R. C. Sherriff: VIHREÄ VERÄJÄ, sid.	1.50	1.05
Ebba L. Lewenhaupt: OOPPERANAAMIAISET, sid.	2.25	1.55
Väinö Riikkilä: MIES JA TEHDAS, sid.	1.75	1.20
Norman Mailer: ALASTOMAT JA KUOLLEET, II osa, sid.	2.50	1.75
Alberto Moravia: KAKSI NAISTA, sid.	3.50	1.75
W. S. Maugham: HUVILA KUKKULALLA, nid.	1.25	.85
H. von Kleist: MIKAEL KOHLHAAS, sid.	1.25	.65
Aarno Karimo: KUMPUJEN YÖSTÄ I—III, nahkaselkäkansissa	30.00	21.00
F. E. Sillanpää: KOOTUT TEOKSET I—XII, nahkaselkäkansissa	42.00	29.40
Maksim Gorki: VALITUT TEOKSET I—IV	10.75	7.50
Henrik Pontoppidan: ONNEN POIKA II	1.50	1.05
S. Shellabarger: LOISTAVA ORSINI II	1.50	1.05
ALEKSIS KIVESTÄ MARTTI MERENMAAHAN, sid.	5.50	3.85
Richard Mason: SUZIE WONG, sid.	4.00	2.80
Alexander Baron: KULTAINEN PRINSESSA, sid.	2.00	1.40
Johan Borgen: PIKKULORDI, sid.	1.50	1.05
Sara Lidman: SALAMAN KANTAJA, sid.	3.25	2.30
Zunzunegui: PIMEÄ PARVI, sid.	1.50	1.05
Elizabeth Goudge: SYKSY KATEDRAALIKAUPUNGISSA, sid.	3.75	2.60
Leonid Andrejev: SEITSEMÄN HIRTETYN TARINA, sid.	2.00	1.40
Eila Pennanen: VALON LAPSET, sid.	3.75	2.60
Daniel V. Gallery: KAAPPASIMME SUKELLUSVENEEN, sid	3.50	2.45
R. Radiguet: PAHOLAINEN RUUMIISSA, sid.	2.50	1.40
Elisabeth Russell: ROSE-MARIE, sid.	1.50	1.90
David Howarth: REKIPARTIO, sid.	2.50	1.75
Joseph Bedier: TRISTAN JA ISOLDE, sid.	2.00	1.05
Iris Kähäri: PUNAINEN MINUUTTI, sid.	2.00	1.75
Elisabeth Taylor: NUKKUVA KAUNOTAR, sid.	2.00	1.55
Vaicv Uhopnu: JANO, sid.	2.75	1.99
Edith Wharton: VIATTOMUUDEN AIKA, sid.	4.25	2.15
Stephen Leacock: AURINKOISIA PIIRTEITÄ PIENESTÄ KAUPPALASTA, nid.	1.25	.65
Kaapro Jääskeläinen: HOISIA JUTTUJA, nid.	1.00	.40
Aili Teräväinen: KUOPUKSEN KENGISSÄ, nid.	1.50	.50
Marcia Davenport: TUOMION LAAKSO, I—II	5.00	3.50
David West: KUTSU MINUT KUOLEMAAN	1.75	1.20
Satu Waltari: KAHVILA MABILLON, sid.	2.00	1.40
Armas J. Pulla: JA ME OLIMME KOMEETAN PYRSTÖ, sid.	2.00	1.40
Abbe Prevost: MANON LESCAUT, sid.	2.00	1.40
English ja Pearson: TUNTEET JA VIETIT, sid.	3.50	2.45
Fred Hildebrandt: RINTAMATOVERIT, sid.	2.50	1.75
Stephen Crane: PUNAINEN KUNNIAMERKKI, sid.	1.25	.85
Juha Mannerkorpi: SIRKKELI, sid.	2.25	1.55
Gunther Bloemertz: TAIVASTA LÄHINNÄ, sid.	1.50	1.05
Eila Pennanen: PASIANSSI, sid.	1.50	1.05
Marko Tapio: KORTTIPELISATU, sid.	2.00	1.40
Sakari Häärä: ASFALTTILAMPAAT, sid.	2.25	1.55
Aapeli: MEIDÄN HERRAMME MUURAHAISIA, sid	1.75	1.20

SUURIA KUVATEOKSIA

Hienoja ja arvokkaita lahjateoksia sidottuina

Hangosta Iisalmeen	10.75	7.50
Kuopiosta Kuusamoon	10.75	7.50
Ruijan rantoja	7.25	5.10
Finlandia	8.00	5.60
Kaunis Häme	2.75	1.90

Kirjan alennushintaan lisätkää postikuluja varten seuraavasti: yhdestä kirjasta 10c, kahdesta kirjasta 20c ja kolmesta kirjasta 30c.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P.O. BO 69 SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Finnish haalin suomalainen kirjasto suljetaan kesän ajaksi keskiviikkona toukokuun 10 pnä. Siihen mennessä on kirjasto auki kuten tavallista kello 7-8 keskiviikkoisin. Lainaajien pyydetään tuomaan kirjat takaisin toukokuun 10 pnä.

Lastenkomitean bingo Finnish haalilla torstaina, toukok. 11 pnä. kello 7.30 illalla.

Sanomalehtikerhon bingo Finnish haalilla torstaina, toukokuun 25 pnä kello 7.30 illalla.

Äitienpäiväjuhlat Finnish haalilla sunnuntaina toukok 14 pnä klo 2 ip. Lapset vastaavat ohjelmasta. Kahvia ja virvokkeita.

CSJn Sudburyn osaston kokous maanantaina toukok. 15 pnä 7.30 ill. Finnish haalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokous on maanantaina

CSJn Sudburyn osaston kokous pidetään Finnish haalilla maanantaina toukokuun 15 pnä klo 7.30 illalla. Kuten tiedetään tärkeitä asioita on käsiteltävänä, varsinkin suurjuhlia koskevia, kuten suurjuhlatikettien jako ja Keski-Ontarion alueen suosikkitytön valitseminen edustamaan tätä piiriä suurjuhlissa Torontossa. Tästä on jo ohjeet ja äänestyskaavakkeet saapuneet, josta lähemmin kokouksessa. Ja sitten on myös Työn Puiston asia. Siis muistakaa saapua Finnish haalille maanantai-iltana.

— Tarkkailija.

Näyttämön kellarin puhdistustalkoot Finnish haalilla

Kaikkia asiaan kiinnostuneita henkilöitä pyydetään saapumaan näyttämön kellarin puhdistustalkoisiin tänään (tiistaina) klo 7 illalla Finnish-haalille, että saadaan kaikki näyttämön välineet hyvään järjestykseen ennen Suomi-viikon näytelmän "Tukkijoella" esitystä.

Suomalainen autokorjaamo
D. G. MOTORS
PAUL LUOMA
Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta
KAIKKI TYÖ TAATAAN
KOHTUULLISET TAKSAT
Puhelin: 674-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture & Appliances
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Bingoilta ja äitienpäivä viikon lopulla

Sunnuntaina, toukokuun 14 pnä on äitienpäivä. Kuten tavallista, tätä erikoispäivää vietetään Finnish haalilla perintellisin juhlallisuuksin, missä lapset esittävät aikuisten avustamana sievän ohjelmansa ja äitejä kunnioitetaan muillakin tavoin. Tilaisuus on vapaa ja kaikki, niin äidit kuin muutkin, ovat sydämellisesti tervetulleita. Juhla alkaa kello 2 ip.

Sitä ennen, eli torstaina, on Finnish haalilla lastenkomitean järjestämä bingotilaisuus, mistä saadut varat luovutetaan äitienpäiväjuhlan rahoittamiseksi. Bingo alkaa kello 7.30 illalla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Sairaslistalla

Beaver Lake. — Manda Salo, Beaver Lakelta, on hoidettavana Sudbury Memorial sairaalassa, huoneessa No. 516. Mrs. Salo voi vastaanottaa vieraita.

William Tainio kuoli perjantaina

Vakavasti onnettomuudessa maanantaina loukkaantunut, 66-vuotias William Tainio, 60 Tuddenham kadulta, kuoli perjantaina toukokuun 5 pnä St. Josephin sairaalassa. Vainaja lepää Jackson and Barnard hautaustoimistossa 233 Larch kadulla, missä hautaustoimitus suoritetaan keskiviikkona klo 1.30 iltapäivällä.

Hän on asunut Sudburyssa 41 vuotta ja on syntynyt Kauhajoella Suomessa. Hän jätti jälkeensä vaimonsa Sirkan o.s. Mäki, yhden pojan Laurin kotona, neljä veljeä Suomessa, Akseli, Paavo, Vilho ja Tauno sekä siskon mrs. Elle Myllyharjun Suomessa. Toinen sisko mrs Fanni Möyky kuoli 1963. Pastori Pentti Murto suorittaa ruumiinsiunauksen. Hautaus Park Lawn hautausmaahan.

Kaivoskuntia 4 lisää Sudburyn alueella

Neljä kuntaa on lisätty Sudburyn alueen kaivoskuntien piiriin kuuluvaksi ja ne ovat Nairn, Cosby, Mason ja Martland ja tulevat ne saamaan kaivoskunnille kuuluvan avustuksen vuosittain.

Gaston Demers, lainlaatijakunnan jäsen nikkelialueelta on sanonut, että jo tänä vuonna tulee Nairn kunta saamaan 2,300 dollaria ja Cosby, Mason ja Martland 4,600 dollaria.

Kelpoisuusvaatimuksena kaivoskuntien piiriin pääsemiseksi on, että kunnan rajojen sisäpuolella asuu enemmän kuin 25 kaivostyöläistä.

Kaivoskuntia on Sudburyn ympäristössä nyt 20.

Sturgeon-joella tulva, 70 henkilöä eristettynä

River Valley. — Noin 70 henkeä joutui tulvan vuoksi eristetyksi kun huonokuntoinen hirsipato murtui ja irtaantuneet hirret lähtivät vauhdilla liikkeelle aiheuttaen tukkeutumista Sturgeon joella.

Hirret hajoittivat siilan 805 maantiellä noin 25 mailia pohjoiseen River Valleysta ja katkaisi tieyhteydet alueelle. Tulvavesien vuoksi on kaikki sillat 805 maantiellä pantu pois käytöstä ja työryhmät pitävät silmällä siltaa 539 maantiellä, noin maili uhanalaiselta alueelta, missä noin 1,500 hirttä on lastaantunut siltarakennelmaa vasten, ja peläätään, että jos padon annetaan purkautua nopeasti vie se sillan mukanaan ja pesee pois maantien.

Tilatkaa Vapaus!

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
Toivo Alavon
MUISTOLLE
AINO AALTO
HAROLD AALTO
EDWIN AALTO

Pyörremyrskyn jälkiä: Yksitoistavuotias Pam Holtz seisoo pyörremyrskyn riehunnan jälkeen röykkiön edustalla, jossa ennen oli hänen kotinsa Wasecassa Minn. Pam pelastui pienillä naarmuilla, mutta hänen isänsä joututtiin kuljettamaan sairaalaan.

MIKÄÄN EI MENESTY MENESTYSTÄ PAREMMIN

Keskiviikkoiltana Sampo-haalilla pidetyssä Canadan Suomalaisten Satavuotisjuhlakomitean (Sudbury) ylimääräisessä kokouksessa keskusteltiin Suomi-rannalla pidettävistä tanssiesta, juhlanäytelmän valmistelusta, heinäkuun 1 päivän paraatin mainosvaunujen teosta ja useista muistakin asioista.

Tanssikomitean vt. puheenjohtaja Oliver Laine tiedotti että seuraava — ja ennen Suomi-viikkoa viimeiset — yhteiset "tutustumistanssit" ovat Suomirannalla lauantaina, toukok. 27 pnä, alkaen kello 8 illalla.

Sen lisäksi, että tarkoitus on järjestää itsellemme ennen kesähelteiden tuloa vielä yksi rattoisa yhteinen ilta, näistä tansseista saatavilla varoilla hankitaan kansalaisaloitteen pysyvä muisto Sudburyn kaupunkiin: osa tanssituloista lahjoitetaan Sudburyyn valmistettavalle Centennial museolle ja toinen osa suomen kirjallisuuden ostamiseksi Laurentian yliopistolle.

Yksimielisen hyväksymisen saaneen tanssikomitean raportin mukaan haaliin isännäiden puolesta huolehditaan tarjoilusta. Soittajiksi on nyikn saatu "Vaaleat vanhatpojat". Ovipalkintoja jaetaan kolme. Haali koristetaan ja sievät juhannustyttömme kutsutaan sinne kunniavieraiksi. Kuten edellisissäkin tansseissa, Suomi-rannan ileisen tanssiyleisön joukossa nähdään lukuisia centennial-pukuisia kansalaisiamme. Sisäänpääsy on vain $1.50. Tervetuloa kevään rattoisimpiin kemuihin!

Mikään ei ole ehdottoman täydellistä tässä epätäydellisyyden maailmassa, [illegible] kaikkia tyydyttävän 7-henkisen näytelmäkomiteaman työhön ja siihen tapaan, miten tämä komitea [illegible] hyväksymien päätösten perusteella yhdessä näytelmän johtajan kanssa näytelmän vaativat roolit on jakanut.

Kokoukselle nyt annetun raportin mukaan juhlanäytelmän harjoitukset ovat tyydyttävällä huolimatta edistyneet ilahduttavan hyvin. Monet roolihenkilöt esittävät osansa ulkomuistista "kuin vettä laskien", kuten kokouksessa sanottiin vakuuttaen, että meillä on odotettavissa todella hieno juhlanäytelmä, mikä kuvaa reippaine kansanlauluineen innostavalla tavalla suomalaista elämää.

Samalla kuultiin muitakin hyviä uutisia. Mainosvaunukomitean toimeliaat jäsenet ovat saaneet käsiinsä 3-tonnin kuorma-auton mistä ryhtyivät jo tämän viikonvaihteen aikana muokkaamaan sitä ajokkia, minkä tilavalle lavalle yhteinen 100-vuotismainoslaitteemme rakennetaan.

Suomi Viikon aikana Laurentian yliopistolle järjestettävä Suomi-näyttely on jo hahmoitumassa, ja kuten kokoukselle tiedoitettiin, Whitefishin kansantanhuryhmä on luvannut rikastuttaa nuorten voimalla kansalaisteemme yhteiseksi iloksi järjestettävän liikuntaillan muutenkin värikästä ohjelmaa.

Hyvältä siis näyttää, joten voimme puoliksi "kielisiltäin" todeta, että mikään ei menesty niin hyvin kuin itse menestys. — W. E.

Kiitos haalin emännille hyvästä kahvitarjoilusta. W. E.

Schröder vaatii ydinaseita Bonnille

Bonn. — Huolimatta ulkoministeri Willy Brandtin tiedonannosta, jonka mukaan Bonnilla "ei ole ydinasekunnianhimoa" vaatii Länsi-Saksan puolustusministeri Gerhard Schröder virallisessa hallituksen tiedotuslehdessä julkaistussa kirjoituksessa Bundeswehrin aseistamista ydinaseilla.

Schröder puolustelee Bonnin ydinasepyrkimyksiä sillä, että Länsi-Saksan asevoimien on saatava ydinaseita Neuvostoliiton taholta muka uhkaavan ydinasepainostuksen takia. "Tämä painostus voidaan tehdä vaarattomaksi vain mannertenvälisillä ohjuksilla", korostaa Schröder ja kehottaa lisäämään NATOn Euroopassa olevia ohjusvarastoja.

LÄNSI-SAKSAN SODANÄÄNET

(Jatkoa sivulta 3)

botaashin. 13 pnä elokuuta 1961 suljettiin muurilla avoin vyöhykeraja Berliinissä. Se oli, kuten Arthur M. Schlesinger, presidentti Kennedyn historian kirjoittaja sanoi, enemmän puolustuksellinen kuin hyökkäyksellinen toimenpide. Länsisaksalaisten lehti Industriekurier kirjoitti 2. 9. 1961: "Jälleenyhdistäminen niin, että Bundeswehr marssisi voitokkaasti Brandenburgertorin läpi kukkasin ja liehuvin lipuin soittokuntien soittaessa — ei lähiaikoina tule tapahtumaan."

HARMAA SUUNNITELMA

Muuri pysähdytti nämä haaveet. Bonnin hallitus ei kuitenkaan luopunut suunnitelmistaan kukistaa DDR ja liittää sen alueet Saksan Liittotasavaltaan. Länsi-Saksassa toimii edelleenkin virastoja monenpia Saksan osia varten, sillä on ministeriö koko Saksan kysymyksiä varten ja tutkimusneuvosto Saksan jälleenyhdistämistä koskevissa kysymyksissä. Jälkimmäisen laatima toimintaselostus "Grauer Plan" (Harmaa suunnitelma) käsittelee 400 sivulla yksityiskohtaisesti, miten kolhoto ja taloudellisten suunnitelmien järjestetään Saksan demokraattisen tasavallan alueella sitten kun se on liitetty Länsi-Saksaan. Siinä on paperilla kaavailtu toimenpiteet osuustoiminnallisten ja luovuttamisesta jälleen entisille junkkereille ja suurtilallisille, joilla maat takavarikoitiin v. 1945 maareformissa sotarikoksiin syyllistyneiden omistajien puolta. Harmaassa suunnitelmassa siirretään Saksan demokraattisen tasavallan tehtaat suurten länsisaksalaisten monopolien omistukseen, ammattiliitot ja muut demokraattiset järjestöt hajotetaan, edistyksellinen sosiaalinen lainsäädäntö kumotaan jne. Suunnitelma vastaa Göringin ennen toista maailmansotaa laatimaa Vihreätä mappia, jossa oli etukäteen yksityiskohtaisesti hahmoteltu Hitlerin valloittamilla alueilla suoritettu ryöstötoiminta suurten saksalaisten monopolien laskuun. Ei vain suunnitelmien luonne ole sama, niitä toteuttavat osittain samat henkilötkin. Mainitusta tutkimusneuvoston 13 jäsenestä on 8 todistettavasti osallistunut Hitlerin aikana fasistiseen valloitus- ja ryöstöpolitiikkaan.

Tällaiset tosiasiat antavat hälyttävän kuvan länsisaksalaisen militarismin todellisesta sisällöstä. Sivulla 24 Harmaassa suunnitelmassa sanotaan: "Jälleenyhdistyminen on mahdollisesti edessämme konkreettisena tehtävänä pikemmin kuin luulemmekaan. Tutkimusneuvosto suorittaa edelleenkin oman osuutensa ollakseen siihen valmis joka hetki."

"MISTÄ TUNNEMME KOMMUNISTIN?"

Antikommunistista kiihotusta käytetään nyt, kuten Hitlerinkin aikaan hyökkäyspolitiikan ja äärітaantumuksellisten toimenpiteiden tekosyynä. Länsimaisen vapauden nimissä lakkautettiin kommunistinen puolue Länsi-Saksassa jo v. 1956, samoin kiellettiin useita rauhanjärjestöjä, ja fasismin uhrien järjestöjä. Länsimaisen vapauden nimissä tuomitaan toiminta työläisten palkkojen ja sosiaalisten etujen parantamiseksi vaarallisena kommunistisena kiihotuksena. Esimerkkinä tämänlaisesta propagandasta mainittakoon kirjoitus "Die Gewerbeschule" (Ammattikoulu)-lehdestä N:o 4/65: "On varmasti hyvä, että oppilas tietää, että hänellä on oikeus osallistua vaaleihin 18-vuotiaasta alkaen ja tulla valituksi 21-vuotiaasta alkaen. Mutta jos hän ei tiedä sitä, ei se haittaa paljoakaan... Paljon tärkeämpää on sitä vastoin, että hän ei vahingossa valitse salakommunistia työpaikkakomiteaan... Mistä tunnemme kommunistisen ehdokkaan työpaikkakomitean vaaleissa? Edellisen nojalla voimme milteipä sanoa, hänen innostaan. Mutta aktiivisuushan on myönteinen asia, kaikkien pitäisi olla aktiivisia. Kuitenkin kommunistien taktiikkaan kuuluu huolehtia erityisesti työläisten huolista ja puutteesta... Liian korkeilla palkankorotusvaatimuksilla yms. he auttavat tuhoamaan talouselämämme, romahduttamaan rahan arvon ja niin herättämään jälleen tyytymättömyyttä. Selvimmin näkyy heidän pukinsorkkansa, kun he agiteeraavat kaikkia hätälakeja vastaan..., taikka harjoittavat atomikuoleman vastustamisen propagandaa." Jatkuu seur. numerossa

Robert Kennedy olisi valmis sotatoimiin?

New York. — Senaattori Robert Kennedy sanoi perjantai-iltana, että jos hän olisi kutsuntaiässä, niin hän lähtisi mielellään sotaan, Vietnamiin sotaan ja toimisi lentäjänä vaikka hän onkin vastustanut amerikkalaisten pommituksia Vietnamissa. "Minä tekisin mitä ikinä maani hallitus minun tekevän," hän sanoi saapuessaan New Yorkin lyhytaikaisesta Detroit-matkaltaan.

Hän sanoi, että aikaisemmin perjantaina Columbia yliopistossa naulitettuja laastattelulausuntoja on tulkattu väärin.

Erään Columbian yliopiston opiskelijan kysymykseen, voisiko hän ohjata pommittajakonetta ja pudottaa pommeja Pohjois-Vietnamiin hyvällä omallatunnolla, oli Kennedy vastannut: "Minä taistelisin Etelä-Vietnamissa. En olisi lentäjänä."

Kysyttäessä, jos hän mieluummin menisi vankilaan kuin pommittaisi Pohjois-Vietnamia, oli Kennedy sanonut: "Minä pysyisin maan kamaralla. Minä yhtyisin uudelleen laivastoon."

Mutta perjantai-iltana hän sanoi näiden huomautusten oikean tulkinnan tarkoittavan, että hän palvelisi mieluimmin laivastossa.

Guinea karkoittaa

Abidjan. — Guinean presidentti Sekou Toure on ilmoittanut maansa roomalaiskatoliselle ja protestanttiselle kirkolle, että kaikki Guineassa kesäkuun 1 päivän jälkeen olevat ulkomaiset papit karkotetaan maasta.

Uhkavaatimus esitettiin radiolähetyksessä, joka kuultiin Norsunluurannikon pääkaupungissa Abidjanissa. Toure sanoi, että hänen hallituksensa toivoo Guinean kirkkojen kaikkien tasojen täydellistä afrikkalaistumista.

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ
Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTOMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.
VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA
SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

PERHEEN NUOREMMILLE

Aila's Average Was 83.2%

Dear Irja-täti, boys and girls.

Sorry I haven't written sooner but I've had homework and we are working on a project at school.

When we received our report cards my average was 83.2 percent and I was the highest in grade eight.

Here I thought that spring had already come and the snow gone but I guess I was wrong because we have some snow again.

Vickie wrote to me from British Columbia and said that it has been raining there.

Last night Toronto won the Stanley Cup and I'm glad they won. This is the 4th time that Toronto has won in the past six years and the 11th time in all.

Let's hear from some of the other boys and girls. Bye and this is all for now.

Aila Alanen.

* * *

Annette's Average Was 80.5%

Dear Irja-täti, boys and girls.

We got our report cards on April 21st and my average was 80.5 percent. This week we have been having a few small tests.

For the past few days it has been raining and snowing a little.

On Tuesday night the Toronto Maple Leafs won the Stanley Cup for the eleventh time. I was glad they won.

A few weeks ago I did some oil painting. We have a picture of a deer and a bird and two of them are called Tropic Beauty.

Bye for now.

Annette Alanen.

Spring Song

The robins are singing
Green grasses are springing;
The bluebird's sweet song you
may hear.
The south wind is blowing,
No more we'll have snowing,
Because it's the spring of the year.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Here in Sudbury we had a lovely week-end. The weather was bright and sunny but with a coolish wind. Which is not anything new, I mean the cool wind, because it has been a very cool spring indeed. But it was so nice having the sun shining so brightly for two days.

Today we have letters from the Alanen sisters and they say that the weather at the Lakehead has also been cool and with some snow too at that.

Thanks Annette and Aila for your letters. By the way, why don't you send in some of your stories. We would love to have them for the perheen nuoremmat. Maybe some of the others will send in stories and poems they have written for the their school work.

Are any of you planning to go to the Expo this summer? Write and tell us about it if you are. Bye until next week.

Irja-täti.

* * * * * *

If You Don't Replace All These Pints You'll Dry Out

Why do we eat and drink?

What a silly question you might say. We eat because we like it.

Mealtimes are jolly, social times, when lessons and work are forgotten, and we think of the nice food on our plates.

But we also eat because we are hungry, which is your body's way of telling you it neels more "fuel" to keep it going.

Mealtimes are like stoking a boiler to keep the fire going, to heat the water and warm the rooms, though we never get as hot as all that.

Certain chemicals, naturally made in our bodies, break up or digest our food into a liquid form, which gets carried in the blood to the parts of the body which will use each sort of food in the best way for us to keep warm and well.

Minerals, like iron, calcium and phosphorus, are also in food in very small amounts, and help to make our bodies sound and healthy.

Food also contains water, perhaps the most important part of it.

Your body loses between four and five pints of water in a day, if you are a normally active child, by way of sweating and breathing, and this must be replaced to keep you from drying up and becoming ill.

Very few people drink this much every day, but we keep well because we get water from food.

Meat has three times as much water as solid matter, and a marrow or cucumber is nearly all water.

It sounds funny, but you are made like this too. There are seven or eight times as much water as solid in you.

But how? I don't run (or even drip) like a tap, you say.

No, this water is carefully stored in boxes called cells, which are closed on all sides. They are so cleverly made that water can pass through the outer skin easily, and provided there is a bigger pressure of water outside than inside the cell, it will pass inwards to fill the cell.

KIRJANPITÄJÄ HALUTAAN

Vapaus-kustannusyhtiön palvelukseen halutaan ammattitaitoinen kirjanpitäjä, joko mies tai nainen, joka hallitsee englanninja suomenkielen. Viisipäiväinen 37½ tunnin työviikko, kahden viikon palkallinen loma yhden vuoden palveluksen jälkeen. Liikkeessä on voimassa ryhmä sairaus- ja tapaturmavakuutus, josta liike maksaa puolet kuluista. Union alainen työpaikka.

Hakemukset suosituksineen lähetettävä toukokuun 25 päivään mennessä allaolevalla osoitteella ja toimi on otettava vastaan kesäkuun 5 päivänä.

Vapaus Publishing Company Ltd.
100 ELM ST., WEST tai P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA
Kerttu Saarenheimo:
TULENKANTAJAT
Tohtori Kerttu Saarenheimon tees on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on
303 SIVUA — HINTA SID. $5.95
Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla
Runsas kuvitus
ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämänmälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.
Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulman kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO